

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Českého jazyka a literatury

Studijní program: Filologie

Studijní obor: Český jazyk a literatura

**VYUŽITÍ POWERPOINTOVÉ PREZENTACE VE VÝUCE ČEŠTINY JAKO
CIZÍHO JAZYKA**

**THE APPLICATION OF POWERPOINT PRESENTATION IN LESSONS OF
CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE**

Bakalářská práce: 09-FP-KČL-B-04

Autor:

Pavla Burešová

Podpis:

Adresa:

Palackého 74

Chrudim 3, 537 01

Vedoucí práce: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
106	0	0	0	17	5

V Liberci dne: 26. dubna 2011

Čestné prohlášení

Název práce: VYUŽITÍ POWERPOINTOVÉ PREZENTACE VE
VÝUCE ČEŠTINY JAKO CIZÍHO JAZYKA
Jméno a příjmení autora: Pavla Burešová
Osobní číslo: P07000183

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 26.4. 2011

.....

Pavla Burešová

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Svatavě Škodové, Ph.D. za její ochotné jednání a poskytnuté rady během psaní bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na používání powerpointové prezentace ve vyučování. Budou představeny možnosti, které nabízí powerpointová prezentace při výuce češtiny jako cizího jazyka. Práce uvádí definice a funkce médií a věnuje se přínosům powerpointové prezentace, zmiňuje i zápory práce s prezentací ve výuce. Obhájeno bude postavení učitele při využívání médií, který hraje ve výuce důležitou roli. Použití médií je demonstrováno na pěti prezentacích vždy se zaměřením, které bude charakterizováno. K prezentaci jsou vytvořeny metodické listy pro použití prezentací, které slouží jako návod, jak je ovládat.

Klíčová slova: powerpointová prezentace, čeština jako cizí jazyk, metodické listy

ANOTATION

The bachelor thesis focuses on the use of PowerPoint presentation in the teaching. It will be presented the possibilities, which offer PowerPoint presentation for teaching Czech as a foreign language. The thesis sets the definitions and functions of the media and devotes to the benefits of PowerPoint presentation, mentions the negatives of working with presentation in the classwork. The status of teachers will be defended in the use of media, which plays an important role in teaching. Using the media is demonstrated by the five presentations, always with focusing, which will be characterized. It is created methodology guidelines for the use of presentations, which serve as a manual, how to control them.

Key words: PowerPoint presentation, Czech as a foreign language, methodology guidelines

Obsah

1. Úvod.....	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
2. Média a jejich rozdělení	11
2. 1. Funkce médií	13
3. Didaktické prostředky ve vzdělávání	15
3.1. Srovnání učebnice a prezentace pomocí počítače	15
3.2. Vizualní názornost	17
3. 3. Signální gramatika	18
4. Powerpointová prezentace	19
4.1. O powerpointové prezentaci	20
4.2. Přínosy prezentace ve vyučování	21
4.3. Funkce prezentace	21
4.4. Principy práce s prezentací.....	22
4.4.1. Zpracování prezentace v programu Microsoft PowerPoint	23
4.4.2. Jednotlivé kroky	23
4.4.3. Práce se snímky.....	23
4.4.4. Práce s textem	24
4.4.5. Vložení tabulky	24
4.4.6. Práce s obrázky	25
4.4.7. Pozadí, přechody a rozvržení snímků	25
4.4.8. Spuštění prezentace.....	25
5. Metody ve výuce jazyků	26
5.1. Metodické principy	27
5.2. Role zprostředkovacího jazyka	28
6. Pozice učitele	29
6.1. Média a učitel.....	30
6.2. Učitel a vzdělávací teorie	30
6.3. Příprava učitele při práci s technickými prostředky.....	31
7. Jazykové prostředky	33
7.1. Slovní zásoba	33
7.2. Gramatika.....	35
8. Řečové dovednosti	36
8.1. Čtení	36
8.2. Psaní	38
8.3. Mluvení	39
9. Hlavní cíle prezentací.....	39
II. PRAKTICKÁ ČÁST	40
10. Metodické listy.....	40
10.1. Metodický list k prezentaci Slovní zásoba.....	40
10.2. Metodický list k prezentaci Gramatika	46
10.3. Metodický list k prezentaci Čtení	50

10.4. Metodický list k prezentaci Mluvení.....	54
10.5. Metodický list k prezentaci Psaní	58
11. Závěr	62
12. Seznam použité literatury.....	64
12.1. Odborné publikace	64
12.2. Učebnice.....	65
12. 3. Internetové zdroje.....	65
12.4. Zdroje obrázků	66
12.4.1. Prezentace Slovní zásoba	66
12.4.2. Prezentace Gramatika.....	66
12.4.3. Prezentace Mluvení.....	67
12.4.4. Prezentace Čtení.....	67
12.4.5. Prezentace Psaní.....	68
13. Přílohy	69
13.1. Příloha č. 1. – Prezentace Slovní zásoba.....	70
13.2. Příloha č. 2 – Prezentace Gramatika	82
13.3. Příloha č. 3 – Prezentace Mluvení.....	87
13.4. Příloha č. 4 – Prezentace Čtení	96
13.5. Příloha č. 5 – Prezentace Psaní	106

1. Úvod

Téma bakalářské práce je velice aktuální, protože v současném světě technické prostředky ovlivňují každého člověka. Člověk přichází do kontaktu s médii denně na různých místech, a proto zasahují do různorodých oblastí jeho života. Jednou z oblastí je i vzdělávání, kam technické prostředky bezprostředně vstoupily. Dokazuje to tato bakalářská práce zabývající se problematikou médií ve výuce cizích jazyků, která hraje významnou roli při propagaci, vzdělávacích hodnotách, inovaci a zkvalitnění výuky.

Informační technologie se vyvíjejí, proto jsou v současné době média ve vyučovacím procesu středem pozornosti, do výuky vstupuje mnoho nových médií a technologických pomůcek. Trh nám dovoluje zpestřit výuku pomocí mediálních vzdělávacích prostředků jako jsou interaktivní tabule, digitální fotografie, digitální video, vizualizér, digitální knihovny a e-learning. Z výše uvedeného výčtu vyplývá, že využívání technologií bývá ve výuce stále frekventovanější a do výuky vstupují stále dokonalejší technické prostředky, které jsou v současné sféře velmi významné.

Jan Průcha¹ v učebnici *Teorie a analýzy edukačního média* píše, že nejen v zahraničí, ale dnes i u nás jsou pro vzdělávací účely nabízeny četné programy zejména pro výuku cizích jazyků, ale i pro jednotlivé vyučovací předměty. Tyto programy uplatňují multimediální prezentaci spojující text s vizuálními (neverbálními) a zvukovými prostředky informace a s různými počítačovými efekty. I bakalářská práce využívá powerpointovou prezentaci, kterou chce podpořit moderní formu a metody práce ve výuce češtiny jako cizího jazyka. Práce demonstruje pomocí prezentace právě spojení textu a vizuálních prostředků, které se mají podílet na uskutečnění vzdělávacích cílů a které lze uplatnit během učitelského povolání.

Média zprostředkovávají lidem velké množství informací a umožňují rychlý přenos sdělení, což dokáže i počítačový program Microsoft Powerpoint, ve kterém jsou sestaveny powerpointové prezentace pro vyučovací proces. Bakalářská práce se zaměřuje na moderní formu výuky, chce vysvětlit, že lze prezentovat výuku

¹ Průcha, Jan: *Teorie a analýzy edukačního média*. Brno: 1998. s. 15. ISBN 80-85931-49-4

způsobem novým, ale zároveň způsobem studentům blízkým, protože ve většině případů se žáci v oblasti informační technologie setkali s tímto programem a jsou jeho pravidelnými uživateli.

I když učebnice patří mezi tradiční prostředky výuky, využívání novinek ve výuce může na studenty působit a umožňovat jim nabývání vědomostí se stejnou efektivností a atraktivitou. Pro studenty může být velmi zábavná takto propojená teorie s praxí, a navíc působení prezentace přispívá ke zvýšení zájmu žáků a ilustrativní charakter prezentace, který má vliv na zpestření výuky, má plnit stejně dostačující kognitivní funkce a sloužit jako zdroj informací. Když student hovoří s lektorem a také vidí, co učitel prezentuje na obrazovce, jejich vztah je vzájemně propojený a vzniká prostor pro výměnu poznatků a konzultací. Hodina je více motivující a obrazová názornost powerpointové prezentace podporuje stálou koncentraci při práci v hodině. Na studenty má podstatný účinek poutavě vedená hodina, která vede k osvojení učiva, tak pracovních metod, a proto se bakalářská práce bude věnovat této metodě výuky, kterou podporují předložené prezentace.

Bakalářská práce představuje powerpointovou prezentaci jako vhodný výukový materiál, ale nastiňuje i její případné zápory, které se mohou vyskytnout. V teoretické části vysvětluje jednotlivou terminologii vztahující se k tématu, o které se píše v další kapitole. Praktickou část výuky předkládá na prezentacích, které jsou uvedeny v závěru. Pět powerpointových prezentací zaměřených na výuku slovní zásoby, mluvení, čtení, gramatiky a psaní bude vytvořeno v programu Microsoft Office Powerpoint 2007. Součástí powerpointové prezentace bude i návod k vytvoření podobné prezentace a použití při hodině.

I. TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část bakalářské práce rozděluje média na tři základní druhy – vizuální, auditivní, audiovizuální, které se liší způsobem působení na lidské smysly, a vymezuje jejich základní funkce. Porovnává dva významné didaktické prostředky ve výuce, kterými jsou prezentace a tradiční učebnice. Popisuje vizuální názornost a signální gramatiku nezbytnou při výuce češtiny pro cizince. Zmíněny budou principy práce s prezentací a jejich přínosy ve vyučování. Pozornost je věnována i roli učitele a jeho přípravě při práci s technickými prostředky. Nové metody ve vyučování umožňují inovativní formu podpory vzdělávání uskutečněnou pomocí powerpointové prezentace, která dodržuje hlavní metodické principy a umožňuje výuku bez zprostředkovacího jazyka, kterou nastiňuje bakalářská práce. Zabývá se i jazykovými prostředky a řečovými dovednostmi, protože slovní zásoba, gramatika, čtení, psaní a mluvení jsou dovednosti, které mají vytvořené prezentace rozvíjet.

2. Média a jejich rozdělení

V moderních společnostech mají média širokou škálu působnosti a mnohačetné využití, kdy dochází k prosazování a upevňování hodnot jedince, i celé společnosti. V publikaci *Úvod do studia médií* Jan Jiráček² o médiích píše, že dokážou utvářet a formovat to, co se jedinec dovídá o světě, a mohou být hlavním zdrojem myšlenek a názorů, jež se k němu dostávají.

Média slouží k přenosu informací, vždy něco sdělují, přenáší zvuk, slovo, či obraz od autora k příjemci. Jedná se o komunikaci nepřímou, protože je zprostředkována technickými prostředky.

² Burton, G. - Jiráček, J. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister a Principal, 2001. s. 16. ISBN 80-85947-67-6

Souhrnný přehled o médiích, které lze rozčlenit podle celé řady kritérií podává publikace *Didaktická technika* od Miloslava Rotporta³, který rozdělení médií definuje podle způsobu působení didaktické techniky na lidské smysly.

Prvním typem jsou *vizuální média*, které M. Rotport⁴ v této publikaci rozděluje na prostředky:

- nepromítané – tabule
- pro statickou projekci – epiprojektor, diaprojektor, zpětný projektor
- pro dynamickou projekci – filmový projektor.

Zpětný projektor, který patřil k záznamům nepohyblivým v minulosti, promítal připravené snímky na plátno či zeď. S určitým pokrokem a vývojem však nároky na prezentace rostou, a proto se v dnešní době přistupuje více k prezentacím pohyblivým, kterou využívá bakalářská práce pro její obhájení ve výuce.

Vizuální média jsou vnímána pomocí zraku, který umožňuje jednoduše zprostředkovat vizuální informaci. Jednoduchost spočívá v předání nové informace pomocí obrazu a slovní zásoby bez zprostředkovacího jazyka. Z praxe při výuce kurzů češtiny se autorka této práce setkala se studenty různých národností a bakalářskou prací obhájí powerpointovou prezentaci jako možnost při zprostředkování obtížné, slovně těžko sdělitelné učební látky. Vizuální média jsou právě proto důležitá, že učitelé umožní omezit zprostředkovací jazyk, a žáci si tak můžou okamžitě spojit obrázek s reálnou podobou nové slovní zásoby.

Druhým typem jsou *auditivní média*, kam patří technické prostředky, které umožňují zprostředkovávání přenosu zvukových informací. Díky auditivním médiím má student možnost slyšet jazyk od rodilého mluvčího, což je pro něj velkým přínosem. S poslechem se však student setkává i při běžné konverzaci každodenního života, veřejném projevu a návštěvě divadla. Auditivní média slouží především k nahrávkám textů, které poskytují lexikální, gramatická i fonetická cvičení.

Do auditivní techniky zahrnuje M. Rotport⁵ rozhlasový přijímač, gramofon, magnetofon, diktafon a CD přehrávač.

³ Rotport, M. *Didaktická technika*. Praha: 2003. s. 76. ISBN 80-245-0481-2

⁴ Tamtéž, s. 12

Posledním typem jsou *audiovizuální média* umožňující příjem informací pomocí audiovizuálních technických prostředků zrakem a sluchem současně. Těmito dvěma smysly lze vnímat i powerpointovou prezentaci, proto se řadí k audiovizuálním médiím, ale i když umožňuje pracovat se zvukem, vytvořené prezentace s touto možností převážně nepracují, protože s výslovností seznamuje žáky učitel, ale v některých případech používá zvukové efekty, které upozorňují na nový gramatický jev.

Audiovizuální média se mohou uplatnit při výuce, kdy chce učitel seznámit žáky s reálným prostředím. Dnes nejčastějším auditivním médiem je určitě DVD – rekordér, videokamery a počítač. Počítač má díky svým možnostem ve výuce nezastupitelné místo, i v tomto případě byl využit pro vytvoření powerpointové prezentace.

2. 1. Funkce médií

„Mluvíme-li v souvislosti s médii o jejich „funkcích“, zkoumáme, k čemu média mají doopravdy být, co skutečně dělají a jaký se zdá být účel jejich existence.“⁶

Nejdůležitější funkce uvádí Jan Jiráček⁷ v knize *Úvod do studia médií*. Jako první funkci definuje funkci informační, která pomáhá publiku utvářet si představu o světě a jeho geografické, společenské a politické existenci. *Informační funkce* médií strukturují pohled na svět a svým způsobem publikum pacifikují. Zhotovené prezentace plní informační funkci jako jednu ze základních.

⁵ Rotport, M. *Didaktická technika*. Praha: 2003. s. 29. ISBN 80-245-0481-2

⁶ Burton, Greame; Jiráček, Jan. *Úvod do studia médií*. Brno, Barrister a Principal: 2001. s.140. ISBN 80-85947-67-6

⁷ Tamtéž, s.141

Média podle autorů poskytují publiku zábavu a rozptýlení. „Zábavní funkce nabízí publiku zdravé pobavení a potěšení. Zábavní funkce odvádějí pozornost publika od vážných sociálních problémů a nerovností.“⁸ Vytvořené prezentace usilují, aby tuto funkci splňovaly, protože tím zvedají svou hodnotu, která může zvýšit oblíbenost výuky u studentů.

„Média poskytují příklady života společnosti, jejího jednání, společenské interakce a společenských skupin. Příklady přispívají k naší socializaci, nabízejí příjemcům představy a vztahy, jejichž pochopení a zvládnutí vedou k tomu, že nabízené náhledy na společnost chápou jako přirozené, a brání jim, aby se chovali jinak a osvojovali si alternativní názory.“⁹ Toto je úkolem funkce sociální. Cílem powerpointové prezentace je uchovat socializaci ve třídě a představit studentům jinou možnost chápání a tím tak upevnit jejich představy, které vedou k přirozenému chápání češtiny jako jazyka cizího.

Funkce komunikační je neméně důležitá, protože každá nová informace přináší možnost diskuze. Užité strategie ve výuce mají studenty přilákat do zapojení ve výuce. Např. použité obrázky v nich mají evokovat možnosti dalších otázek a názorů, které se týkají tématu. Takto podaná informace má studenty zaujmout a používáním různých obrázků ve výuce se předpokládá zvýšení důležitosti předkládaného tématu. Pozornost studentů je udržována tím, že informace nejsou podány všechny najednou, ale budou postupně rozbalovány, jak to powerpointová prezentace umožňuje.

Zmiňována je i *funkce kritická*, podle které na základě užití prezentace lze průběh hodiny hodnotit, jak byla úspěšná. Učitel by měl zanalyzovat tematické zaměření hodin, jak vyučovací hodina na studenty zapůsobila, zaměřit se na práci žáka v hodině, jeho aktivitu, pohotovost a snahu. Sepisováním případných poznámek, co při výuce činilo potíže, čemu studenti nerozuměli, může předejít

⁸ Burton, Greame; Jirák, Jan. *Úvod do studia médií*. Brno, Barrister a Principal: 2001. s.142 ISBN 80-85947-67-6

⁹ Tamtéž, s. 142-143

eventuálnímu nezdaru v dalších hodinách. Měl by si uvědomit pro příště, co v prezentaci zlepšit a případně upravit, aby umožnil bezproblémový chod hodiny.

Na závěr je nutné zmínit *funkci vzdělávací*, která je nejdůležitější. Funkci vzdělávací by bylo možné zaměňovat s funkcí informativní, ale není tomu tak. Na základě *funkce informativní* jsou studentům předány informace a vzdělávací funkce má studentům přinést pomocí vhodných výukových metod a principů správnou formu vyučování.

3. Didaktické prostředky ve vzdělávání

Termínem didaktické prostředky se zabývá učebnice *Teorie a analýzy edukačního média* od Jana Průchy¹⁰, který didaktické prostředky popisuje jako soubor všech materiálních předmětů fungujících při realizaci vzdělávání. Didaktickými prostředky mohou být učebnice, ale i další pomůcky jako je počítač, který slouží k sestavení potřebných prezentací, proto se následující kapitoly snaží porovnat jejich použití a zmínit pojmy jako *vizuální názornost* a *signální gramatika*, které s nimi souvisí.

3.1. Srovnání učebnice a prezentace pomocí počítače

Počítač je nejčastější technický prostředek doprovázející žáka při učení, ale i učebnice už několik let patří mezi významné didaktické prostředky, i když jí v dnešní době konkurují elektronické učebnice a moderní média.

Učebnice elektronické jsou poměrně novým typem učebnic, které spojují text se zvukovými, vizuálními prostředky a nejrůznějšími počítačovými efekty, a tím se svým grafickým provedením přibližují powerpointové prezentaci. Dnes je mnoho

¹⁰ Průcha, Jan. *Teorie a analýzy edukačního média*. Brno: 1998. s. 15. ISBN 80-85931-49-4

elektronických učebnic interaktivních. J. Průcha¹¹ říká, že interaktivní učebnice jsou uzpůsobeny tak, že uživateli umožňují volit, zda chce např. výklad jen pročitat nebo zda chce textem procházet aktivně, komunikovat s ním, může si získané znalosti procvičovat a otestovat aj.

Moderní média umožňují funkci učebnice nahradit texty neučebnicového charakteru, které vytvářejí počítačové programy včetně jednoduchých obrazových efektů. Bakalářská práce s jedním takovým programem pracuje, jedná se o Microsoft Powerpoint sestavující slova a jednotlivé obrazové materiály, které jsou významným pomocníkem při pochopení významu textu, protože každé sdělení, ať už vizuální, či psané, je možné považovat za druh textu, který má žákům-cizincům umožnit seznámit se s principy a pravidly českého jazyka.

Především vizuální názornost umožňuje snadnější pochopení, kdy názornou komunikací s obrázky a doprovodným výkladem učitele si mají studenti vědomosti rychleji osvojit a zapamatovat. Výklad v učebnici se redukuje na jediný obrázek a studenti v ní nemusí listovat a zabývat se podrobným obsahem. Implementace vytvořených powerpointových prezentací ve výuce má podpořit rozvoj receptivních i produktivních dovedností při zapojení studentů do aktivity. Prezentace mají podpořit lepší orientaci v informacích, jazykové dovednosti a schopnost vyjadřovat se písemně. Aktivita jsou vytvořeny pro komplexní rozvoj studenta, mají optimálně kombinovat materiál a formu výuky, které budou rozvíjet příslušné dovednosti jako je psaní, čtení, mluvení, slovní zásoba a gramatika.

I když se tištěná učebnice z výše uvedených tvrzení může jevit zastarale, protože oproti prezentaci nenabízí vizuální a zvukové nahrávky, je nenahraditelným a užitečným pomocníkem ve výuce, a není možné znehodnocovat její význam, protože její předností bude vždy snadná dostupnost a mobilita, a její používání není závislé na technických zařízeních.

¹¹ Průcha, Jan. *Teorie a analýzy edukačního média*. Brno: 1998. s. 15. ISBN 80-85931-49-4

3.2. Vizuální názornost

Názornost je velmi důležitý didaktický princip, ve kterém jsou uplatněny jak slovní, tak i mimoslovní prostředky. Názorná vizualizace ve vytvořených prezentacích má převést myšlenku do formy, kdy se na základě vizuální názornosti má docílit motivace různými tvary a barvami a podpoření přenosu informací. Má za úkol, aby učitel ve výuce působil přesvědčivěji, prezentace chtějí užitím textu a obrazu zároveň studenty spolehlivě informovat a motivovat. Atraktivní obrázky s jasnými barvami povzbuzující myšlení žáků jsou zvoleny tak, aby byly studentům příjemné a sloužily k hlubšímu zapamatování dané informace. Každý obrázek je zařazen do prezentace systematicky a vztahuje se k tématu lekce.

Prezentace by studentům měly také zpřístupnit dostatek obrazového materiálu, protože užité obrázky mohou být jednodušší na chápání a není třeba trápit studenty složitými didaktickými postupy. Okamžitý impulz ze shlédnutých obrázků navíc ve studentech redukuje myšlenku možných slov na omezený počet bez ohledu použití zprostředkovacího jazyka. K záměrné selekci slov nutí i fakt, že studenti-začátečníci by nebyli schopni zabývat se podrobným obsahem, protože jim to jejich jazyková znalost zatím neumožňuje, a tak je velkou výhodou redukovat informaci na jediný obrázek.

Již J. A. Komenský užíval vizuální prostředky, což dokládá jeho spis *Velká didaktika*¹² a praktický čtyřjazyčný ilustrovaný slovník *Orbis sensualium pictus*¹³. Už tehdy se zde vyskytují didaktické informace, kde je dán důraz na vizuální názornost.

Podle J. Průchy¹⁴ termín názornost vyjadřuje to, že některé informace s didaktickou funkcí jsou prezentovány vzdělávajícím se subjektům nikoliv verbálně, nýbrž neverbálními prostředky. Polygrafický vývoj umožnil i teoretické bádání v této oblasti. Z. Macek rozpracoval teorii didaktického obrazu a o tomto pojmu říká: „*Didaktické obrazy jsou vizuální dvojrozměrná a audiovizuální média vytvořená*

¹²Komenský, J. A., *Didaktika velká*. Brno : Komenium, 1948. s. 252

¹³ Komenský, J. A., *Orbis sensualium pictus* Praha : Trizonia. 1991. s. 155. ISBN 80-900953-0-5

¹⁴ Průcha, Jan: *Teorie a analýzy edukačního média*. Brno: 1998. s. 102. ISBN 80-85931-49-4

nebo upravená podle didaktických a estetických kritérií pro výchovně vzdělávací proces jako prostředky názoru.“¹⁵

3. 3. Signální gramatika

Signální gramatiku popisuje Kamila Podrápská v článku *Poznámky k signální gramatice*. „Signální gramatika se měla pokusit o propojení uvědomělého a neuvědomělého přístupu v práci s gramatickým učivem tím, že by propůjčila lexikálním jednotkám funkci „signálu“ pro žáka. Slovo v podobě signálu mělo u žáka vyvolat jasnou představu o potřebném gramatickém pravidle, aniž bylo pravidlo slovně vyjádřeno. Signální slovo mělo usnadnit proces žákova učení. V tomto kontextu je možno začlenit signální gramatiku do snah o plynulý přechod mezi gramatickou a lexikální progresí a o jejich komunikativně zakotvené propojení.“¹⁶

Signální gramatiku ztvárňují srozumitelné a jednoduché symboly, které staví namísto slovního vyjádření pravidla převážně neverbální vizualizaci. Píše o nich Svatava Škodová¹⁷ v publikaci *Signální gramatika ve výuce češtiny jako cizího jazyka*, nebo o nich pojednává sborník, ve kterém publikují autorky Svatava Škodová a Barbora Štindlová¹⁸ svůj příspěvek *Možnosti signálního ztvárnění gramatických pravidel v učebnicích cizích jazyků*. Realizace možných variant při lekcích češtiny

¹⁵ Průcha, Jan: *Teorie a analýzy edukačního média*. Brno: 1998. s. 102. ISBN 80-85931-49-4

¹⁶ Podrápská, K.: *Poznámky k signální gramatice*. Fraus: *Cizí jazyky: časopis pro teorii a praxi*. 2003/2004, roč. 47, č. 4, s. 129. ISSN : 1210-0811

¹⁷ Škodová, S. *Signální gramatika ve výuce češtiny jako cizího jazyka*. In *Čeština (jako) cizí jazyk. Skriptum*. Ed Dana NÝVLTOVÁ et al. Praha : FF UK, 2009, s. 76–85.

¹⁸ Škodová, S.; Štindlová, B. *Možnosti signálního ztvárnění gramatických pravidel v učebnicích cizích jazyků*. In In Uličný, O. (ed.). *Euroliteraria & Eurolinga 2007. Sborník z konference*. Liberec : TUL, 2008, s. 307-314.

pro cizince je pro každého učitele specifická. Při vysvětlování gramatiky není užítý souvislý text, ale pomocí různých symbolů, barev a tvarů jsou vyjádřena nová pravidla přehledněji. Obrazové materiály jsou užity hlavně proto, aby usnadnily porozumění i naprostým začátečníkům. Učitel by si měl připravit signální slova, která bude neustále používat, aby si je studenti zapamatovali, a stalo se z nich pravidlo. I když nebude pravidlo slovně vyjádřeno, žák si na základě ustáleného modelu udělá jasnou představu o gramatickém pravidle.

Cílem v prezentacích není, aby nové informace měly podobu nahuštěného textu, ale mají být zobrazeny v přehledném formátu. Použitá signální gramatika slouží k tomu, aby žáci správně pochopili, co mají v dané situaci dělat. Ve vytvořených prezentacích se často vyskytují abstraktní symboly jako jsou šipky, vykřičníky a obrázky jako ústa, kniha, propiska ke zjednodušení pokynů práce, kdy každý symbol má i svůj jednoznačný význam, jehož vysvětlení je uvedeno zvlášť v každém metodickém listu. Pro příklad – obrázek oka má vyvolat signál, aby studenti prezentaci pozorně sledovali. K obrázku oka se vztahuje jednoduchý pokyn „Podívejte se“, který používá přímou výzvu k činnosti vyjádřenou dokonavým slovesem. Žák si udělá pomocí obrázku svůj názor a obrázek formuluje a interpretuje. V případě práce s novou gramatikou je užíván také symbol vykřičníku, který upozorňuje na nový jev.

4. Powerpointová prezentace

V následující kapitole je uvedeno, k čemu slouží powerpointová prezentace, jaké jsou přínosy při používání prezentace ve výuce, jaké plní funkce.

Všechny vytvořené prezentace jsou zhotoveny, aby je žáci mohli použít i při samostudiu. Každá prezentace bude individuální, aby proces předávaných informací na studenty nepůsobil standardně, ale byla pro ně pokaždé překvapující.

4.1. O powerpointové prezentaci

Prezentace obecně slouží k předvádění něčeho někomu na obrazovce počítače, kde jsou obsaženy řady snímků, které jsou za sebou řazeny v určitém pořadí a časové odezvě. Dříve také existovaly promítací přístroje, které umožňovaly sledovat informace pomocí jednotlivých snímků, aktuálně se však díky technickému pokroku užívají powerpointové prezentace k prezentaci výrobků či služeb, jako doprovodný prostředek k přednáškám, pro prezentaci úkolů, pro shrnutí zásad a postupů. Prezentace vždy představuje nějaké nové téma a nové služby pro mnoho vrstev lidí, často se jedná o obchodníky, zaměstnance, zákazníky. Prezentace mohou najít uplatnění v mnohých sférách, ale právě tyto se budou týkat oblasti vzdělávání, kdy budou studentům demonstrovat novou látku.

Mezi autory užitečného balíku sady MS Office, který obsahuje důležitý program MS PowerPoint, patří firma Microsoft. Tento program umožňuje vytvářet působivé prezentace pro názornou a přehlednou výuku, kdy pouhým kliknutím myši je možné přeskakovat ze snímku na snímek a prezentaci lze obohatit o obrazové a zvukové efekty, či texty. I když se vytvořené prezentace snaží studenty těmito prostředky zaujmout a vysvětlit novou látku, slovní forma při vysvětlování látky bude také přínosná, ale oživení slovní formy obrazovým materiálem má na studenty působit lákavěji.

Vlastní vytvořená powerpointová prezentace poslouží v praktické části ke zpracování gramatických, lexikálních, grafických, fonetických a dalších jevů, slouží k zobrazení definic k tématu, k pochopení tématu a k prezentaci obrázků. Studentům chce poskytnout atraktivní vedenou hodinu při výuce jednotlivých témat, a měla by posílit názornost žáků v dané problematice.

4.2. Přínosy prezentace ve vyučování

Přínosem využití prezentace ve výuce je zábavný přenos informací širokému počtu studentů, ale i možnost individuální výuky, kdy prezentace může sloužit i pro jednoho chybějícího studenta, který se na výuku nedostavil, a umožní mu získat ztracené informace.

Pro češtinu pro cizince je typické, že se neobejde bez předmětných pomůcek, mezi které řadíme různé texty a obrázky, tudíž velkou výhodou je jejich zpřístupnění studentům v jediném souboru.

Varianty prezentace jsou možné jak v tištěné, tak v elektronické podobě, které se však v zásadních věcech liší. Elektronická prezentace má schopnost snadno a rychle realizovat případné změny a úpravy a okamžité vrácení k předchozím snímkům lze provést pouhým kliknutím myši.

Příprava tiskových podkladů z powerpointové prezentace však může sloužit v nepříjemné situaci, když by náhodou zklamala výpočetní technika, což je jistou nevýhodou elektronické powerpointové prezentace jako didaktického prostředku, protože k provozu potřebuje technická zařízení, takže v případě výpadku proudu není snadno dostupná.

4.3. Funkce prezentace

Vyučovací i učební proces mají podporovat především funkce prezentační, stimulační a motivační, o kterých píše J. Hendrich a kol.¹⁹ v publikaci *Didaktika cizích jazyků*, a rozeznává je pomocí didaktických prostředků vedoucích k názornému vyučování.

¹⁹ Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 394

Každá z těchto funkcí se odráží ve vytvořených prezentacích, protože jejich účelem je názorné vyučování. Funkce prezentační má uvést žáky do problematiky výkladu a objasnit jim učivo, které si mají osvojit. Na základě toho žáci pochopí a zpracují novou informaci a prezentace tak rozvíjí jejich myšlení, což je hlavním úkolem funkce stimulační. Ani funkce motivační zde nechybí, protože prezentace žáky motivuje k práci a má v nich vyvolat větší zájem. Pro žáky by neměla prezentace zevšednět a stát se stereotypní, proto každá vytvořená prezentace má studentům do hodiny přinést nové možnosti a zajímavosti při vyučování.

4.4. Principy práce s prezentací

Tato podkapitola se věnuje vytvoření powerpointové prezentace, protože používání informačních technologií ve výuce samozřejmě předpokládá schopnost s počítačem pracovat a ovládat práci s programy. Autorka bakalářské práce vytvořila strukturovaný manuál pro učitele pro bezproblémovější chod, který je shodný s jejím postupem práce, když vytvářela prezentace.

Do každé prezentace vložila jednotlivé snímky, které na sebe navazují. Po vytvoření jednotlivých snímků si zvolila správné pozadí, přechod snímků a načasování prezentace. Na závěr zkontrolovala poslední verze prezentací využitelných v hodině.

Pro jednodušší využívání a přípravu prezentace následující body shrnula do již řečených informací v přehledném formátu.

Postup strukturovala následovně:

1. Volba tématu prezentace
2. Zařazení vhodného obrazového materiálu
3. Sestavení jednotlivých snímků
4. Úprava pozadí snímků
5. Přechody snímků
6. Časování prezentace

7. Kontrola konečné verze prezentace

Dalšími specifickými úpravami se zabývá v následujících podkapitolách, kde rozepisuje, jak konkrétně postupovala při jednotlivých krocích.

4.4.1. Zpracování prezentace v programu Microsoft PowerPoint

Každý, kdo chce vytvořit powerpointovou prezentaci, musí dodržovat určité zásady a pravidla při její tvorbě. Autorka bakalářské práce využila vlastní zkušenosti s prací v powerpointu a specifickými neznámými informacemi se řídila na základě publikace *PowerPoint 2000* od Ivo Magery.²⁰

4.4.2. Jednotlivé kroky

Následující kapitoly se zabývají principy zpracování jednotlivých kroků při práci s prezentací. Zaměřují se jednak na technické detaily, ale i obsahem prezentace z didaktického hlediska.

4.4.3. Práce se snímky

Základem práce s prezentací je vytvoření nového snímku. Prezentace umožňuje vložit neomezené množství snímků, které lze dle potřeby odstraňovat nebo vkládat. Počet snímků autorka přizpůsobila plánu hodiny a také adekvátně možnostem studentům, aby se nestalo, že velké množství snímků by způsobilo, že by je studenti přestali vnímat. Snímky zvolila v odpovídajícím množství, aby dostatečně procvičovaly novou látku.

Powerpoint umožňuje vkládat nové snímky, přesouvat je, kopírovat a odstranit je. Jednotlivé postupy jsou názorně vysvětleny.

²⁰ Magera, I. *PowerPoint 2000*. Praha: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-223-8

Při vkládání snímků autorka pracovala s levou stranou stránky, kde se zobrazují snímky ve zmenšené podobě. Zmáčkla pravé tlačítko myši a označila příkaz NOVÝ SNÍMEK.

Přesun snímků provedla způsobem, že kliknula na snímek a přesunula ho táhnutím myši tam, kam potřebovala.

Kopírování snímků provedla označením snímků, které chtěla zkopírovat, z nabídky ÚPRAVY vybrala ZKOPÍROVAT, klepnula se mezi snímky, kam potřebovala kopírované snímky umístit, a pomocí nabídky ÚPRAVY zadala VLOŽIT.

Pro *odstranění snímku* snímek označila a zmáčknula tlačítko DELETE.

4.4.4. Práce s textem

I když prezentace slouží hlavně k prezentaci obrazového materiálu, bez textu se neobejdou. Při vložení textu jsou dvě textová pole již připravena. Pro vložení dalšího textového pole autorka vložila v nabídce VLOŽIT a kliknula na TEXTOVÉ POLE. Když potřebovala s textem pohybovat, táhla s ním a umíстила ho na potřebné místo. K upravení barvy, velikosti, či typu písma si text označila a upravila ho podle vlastního vkusu.

4.4.5. Vložení tabulky

Pro procvičování látky poslouží různé druhy tabulek, které autorka vkládala v nabídce TABULKA kliknutím na VLOŽIT, a tím vložila požadovaný počet sloupců a řádků.

4.4.6. Práce s obrázky

Užité prezentace pracují s mnoha obrázky, které autorka vyhledala na internetu a vybrala je podle toho, jak se hodily k tématu. Pro vložení nového obrázku do prezentace kliknula v nabídce na VLOŽIT, OBRÁZEK, ZE SOUBORU a vybrala požadovaný obrázek, který si předem uložila do počítače.

4.4.7. Pozadí, přechody a rozvržení snímků

V případě, když autorka nepoužila předem uložený obrázek v počítači, vybrala alespoň pozadí, a to tak, že v nabídce kliknula na FORMÁT, POZADÍ a vybrala si příslušnou barvu.

Pro oživení prezentace pomocí přechodů mezi snímky kliknula v nabídce na PREZENTACE, PŘECHOD SNÍMKU.

Používala i předem připravené snímky rozvržené podle šablon, podle kterých si mohla vybrat formát snímku. V nabídce vybrala FORMÁT, ROZLOŽENÍ SNÍMKU a vpravo se jí zobrazily předpřipravené šablony, do kterých vkládala text či obrázky.

4.4.8. Spuštění prezentace

Nejjednodušší možnost, jak prezentaci spustit, je zmáčknutí tlačítka F5. Po zmáčknutí této klávesy se prezentace automaticky spustí. Když autorka pracovala jen s určitými snímky, v nabídce PREZENTACE příkaz NASTAVENÍ PREZENTACE kliknula na ZOBRAZIT SNÍMKY a OD – DO.

5. Metody ve výuce jazyků

Kapitola se věnuje metodám při výuce češtiny pro cizince a chce ukázat, jak lze dosáhnout úspěšné výuky a stanovených cílů na základě dodržovaných postupů a prostředcích s nimi spojenými.

Nové metody a formy práce se sice liší od vyučování cizím jazykům v minulosti, ale i pohled do minulosti metodických směrů s sebou nese pozitivní prvky, které jsou při vyučování používány dodnes. Metodám vyučování češtiny jako cizího jazyka se věnuje Milan Hrdlička²¹ v publikaci *Cizí jazyk čeština*.

Metoda je charakterizována jako záměrné uspořádání obsahu vyučování, činnosti učitele a žáka, která směřuje k dosažení výchovných a vzdělávacích cílů, a to v souladu se zásadami organizace vyučování (Stračár, 1961, 538).²² Ve vyučování cizím jazykům se metoda chápe v širším pojetí – jako metodický směr, v němž se uplatňují aspekty řady věd, především lingvistiky, psychologie, pedagogiky, antropologie, filozofie, kybernetiky, sociologie a dalších oborů, i když ne ve stejné míře a stejně systematicky.²³

Do vzdělávání přicházejí neustále nové formy metod, o kterých je možné dozvědět se z odborného tisku, různých metodických příruček a školení. Nové formy a metody práce je potřeba uplatňovat, protože to zvyšuje osvojování jazykových dovedností, a proto bakalářská práce upozorňuje na pozitivní prvky používání technických prostředků jako jednu z možných metod práce, které nebyly dříve v takové míře uplatněny. Využití inovativní podpory vyučování ve formě powerpointové prezentace ve výuce češtiny pro cizince přispívá hlavně k rozvoji čtyř jazykových dovedností, zvyšování slovní zásoby, procvičování gramatických jevů a zároveň i k celkové aktivizaci studentů. Vytvořené prezentace nechtějí zakotvit na frontální výuce, která hodinu charakterizuje zkoušením, výkladem a cvičeními, ale

²¹ Hrdlička, M. *Cizí jazyk čeština*. Praha: ISV, 2002. ISBN 80-85866-98-6

²² Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 256

²³ Tamtéž, s. 256

chtějí hodinu oživit moderními metodami ve výuce a přispět k tomu, aby žáky hodiny bavily.

5.1. Metodické principy

Metodické principy je pojem, který se speciálně vztahuje k vyučování cizím jazykům. V této kapitole je uvedeno sedm nejčastějších metodických principů, které se přenášejí i do výuky pomocí užitých powerpointových prezentací.

Tzv. *princip komunikativnosti* definuje J. Hendrich²⁴ tak, že cizojazyčné vyučování má mít komunikativní zaměření. I výuka pomocí powerpointových prezentací má posloužit k dorozumění, aby se studenti naučili komunikovat v českém jazyce.

Další princip je *princip komplexnosti*. Jeho cílem jsou dva aspekty. Jde o osvojení určitého jazykového minima, v rámci prezentací je na něj brán zřetel, s minimální jazykovou znalostí u studentů je počítáno. Dalším aspektem jsou řečové dovednosti, které jsou také pěstovány a rozvíjeny. Na základě těchto dvou aspektů je možné se přesvědčit, zda studenti jazykové prostředky ovládají. Princip ústní báze probíhá sluchem, okem i ústy. Velká pozornost je přikládána artikulaci, zdůrazňuje se tedy kanál orální, i když se prezentace převážně opírají o vizuální podporu a grafickou podobu jazyka. Velmi důležitá jsou četná cvičení, kde zaznívají slova, slovní spojení a věty.

Princip situativnosti souvisí s užíváním jazyka v běžných řečových situacích. Prezentace rozvíjejí přirozenou jazykovou komunikaci v běžné řečové situaci spojenou s tématickým okruhem nakupování, kde se studenti učí základní ustálené obraty při dialogu v obchodě.

²⁴ Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 81

Princip zřetele k jazykovému transferu J. Hendrich²⁵ popisuje na základě dvou jevů. Jedná se o mezijazykový a vnitrojazykový transfer. V rámci mezijazykového transferu se jedná se o to, zda žákův mateřský jazyk má pozitivní či negativní vliv na osvojování cizího jazyka. Transfer vnitrojazykový upozorňuje na kontrasty v jazyce. I přesto, že jsou žákovy vyjadřovací prostředky pevně zafixovány v jeho vědomí, protože je denně užívá, powerpointové prezentace mateřštinu z výuky zcela vyloučily. Dostatečně dbají na zvukovou stránku jazyka a na výslovnostní návyky z mateřštiny jsou studenti upozorněni. Také by měl pedagog poukázat na slova blízká a podobná, která se vyskytují v českém jazyce, protože u studentů dochází k jejich mylnému ztotožňování.

Princip cyklického uspořádání učiva nepřipouští lineární uspořádání učiva, jako to probíhá v řadě jiných předmětů. Pro cyklické uspořádání látky platí, že jazykový materiál je vybírán od nejzákladnějšího materiálu, který se v průběhu rozšiřuje a prohlubuje. V případě powerpointových prezentací platí, že žáci se naučí nejdříve základní slovní zásobu, kterou budou používat v průběhu dalších prezentací.

Posledním principem je *princip strukturních vzorců*. Metodu strukturních vzorců J. Hendrich²⁶ označuje jako tzv. modelovou metodu, kdy si žáci zvláštnosti jazyka osvojují v podobě typových vět. Protože se práce zaměřuje na gramatické dovednosti, tyto modelové věty značně zbavují práci zbytečných mluvnických teorií. Pravidelný dril je užíván v potřebné míře, ale ožívován dalšími užitečnými metodickými prostředky, aby nevedl k únavnému a mechanickému nácviku. Žáci hrají například jazykové hry a modelové věty jsou ozvláštněny animacemi a obrázky.

5.2. Role zprostředkovacího jazyka

Zpracované prezentace umožňují hodinu bez zprostředkovacího jazyka pouze na základě češtiny, a tak jsou studenti neustále v kontaktu s češtinou a vede to

²⁵ Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 43

²⁶ Tamtéž, s. 84

k jejich rychlejšímu osvojování jazyka. Může za to množství obrázků umístěných v prezentaci umožňující výuku slovíček a gramatických struktur bez potřeby překladu.

O roli mateřského jazyka ve výuce vypovídá článek, který je dostupný na internetových stránkách. V článku se píše: *„Nejmenší komunikační bariéry jsou u dětí s mateřským jazykem slovenským. Menší problémy nacházíme také u dětí, jejichž mateřštinou je některý z jazyků slovanských, nebo s dětmi, které sice jsou původu neslovanského, ale některý slovanský jazyk ovládají, např. ruštinu nebo srbštinu. Ani to však neplatí absolutně. Např. vietnamské dívky jsou často velmi pilné a snaživé a na středních školách dosahují mnohdy lepších výsledků v češtině než jejich čeští spolužáci. K cílevědomému učení jsou vedeni svými rodiči, kteří jejich vzdělání považují za prioritní a jsou ochotni jim platit např. soukromé hodiny i chůvy. Ale i vietnamské děti si uvědomují důležitost svého vzdělání, neboť ony samy již nechtějí dělat to, co jejich rodiče, např. prodávat na tržišti, touží po lepší práci.“*²⁷

6. Pozice učitele

Kapitoly se zabývají postojem učitele a jeho rolemi ve vyučování češtiny jako jazyka cizího, věnují se jeho uplatnění ve výuce při práci s technickými prostředky. Analyzovány jsou i různé vzdělávací teorie, které přisuzují učitelům různé role.

²⁷ Procházková, Ivana. Čeština jako jazyk cizí. *Czechkid.cz*/ [online]. 2007 [cit. 30. 11. 2010]
Dostupné z WWW: <http://www.czechkid.cz/si1030.html>

6.1. Média a učitel

Prezentovat výuku pomocí formy médií je velmi atraktivní a přínosné, ale učitel je při vyučování stále důležitý, protože zprostředkuje a uspořádá informace a má zodpovědnost za průběh celé hodiny. Než se učitel objeví před svými studenty, musí se zamyslet nad konkrétní hodinou, vytvořit učební materiál a připravit se na vyučovací hodinu, proto součástí této bakalářské práce budou metodické listy.

Při vyučování češtiny jako jazyka cizího jsou na učitele kladeny nároky a musí plnit nějaké role, čímž se myslí jeho projev, vnímání studentů, jeho způsob chování a vystupování. Pedagog musí mít nějaké předpoklady k vykonávání této činnosti, aby zvládal své profesní cíle. I vytvořené prezentace mají stanovený svůj cíl na základě předchozích znalostí, který je uvedený vždy v metodických listech.

6.2. Učitel a vzdělávací teorie

V současných vzdělávacích teoriích existuje sedm hlavních proudů, kde v každé z nich má učitel nějaký prostor. Rozvoj technologií ve 20. se projevil v různých institucích, i ve školách. Bakalářská práce se opírá o teorii technologickou, protože se snaží zlepšit výuku pomocí praktických prostředků, což je obecným způsobem řešení technologické teorie.

Jelikož je rozebírána technologie, je nutné vysvětlit, co termín technologie definuje. V knize *Soudobé teorie vzdělávání* pod tento termín Y. Bertrand²⁸ zahrnuje vše, o co se naše činnost může opřít, ať už jde o nástroje, přístroje, pomůcky, stroje, postupy, metody nebo programy získané systematickou aplikací vědeckých poznatků s cílem řešení praktických problémů. O této teorii se mluví jako o pragmatické, protože ji zajímá především praktičnost ve školách. Někteří autoři hovoří až o technologii vzdělávání, která je poněkud užší, ale i tak dobře objasní problematiku.

²⁸ Bertrand, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: 1998. s. 89. ISBN 80-7178-216-5

Mezi autory této definice patří H. Stolovitch a G. La Roque (1983), kteří technologii vzdělávání vysvětlují takto: „*Technologie vzdělávání studuje způsob, jak organizovat pedagogické prostředí, jak použít vzdělávací nebo výcvikové metody a prostředky, jak uspořádat poznatky, v souhrnu tedy podle jakého vzorce předávat vzdělání tak, aby subjekt mohl asimilovat nové poznatky s co nejvyšší možnou efektivitou. Technologie vzdělávání se soustřeďuje na koncepci, lépe řečeno na systémovou koncepci vzdělávání. Tato definice má ukazovat systematickost v pedagogice.*“²⁹

Badatel J. Lapointe navrhuje naproti tomu širší definici. Píše: „*Za technologie vzdělávání budeme tedy považovat přístupy spočívající v aplikaci vědeckých poznatků a racionálních fakt zpracovávaných levou hemisférou a v aplikaci intuitivních daností zpracovávaných pravou hemisférou s cílem rozvinout systémy (metodologii, techniky a stroje) schopné řešit praktické úkoly učení, vyučování a výcviku. (...) Technologie je nástrojem racionálních zásahů. Tento nástroj orientuje technologovu intuici ve směru výzkumu, rozvoje a aplikace uspokojivých, realistických, vhodných a realizovatelných řešení praktických problémů, s nimiž se setkáváme ve skutečném světě.*“³⁰

6.3. Příprava učitele při práci s technickými prostředky

Rozvoj zapojení médií do výuky souvisí i s připraveností učitelů na práci s moderními technologiemi. Musí je umět ovládat a vhodně využít použitou techniku. Neoddělitelnou součástí profesní přípravy učitele je nácvik dovedností na počítači, a tak získání zkušeností s touto prací, aby mohl efektivně vést výuku prostřednictvím powerpointové prezentace.

V knize *Technické prostředky ve výuce* J. Geschwinder³¹ shrnul obecné zásady práce s technickými prostředky do následujícího obecného schématu. Rozdělil ji na

²⁹ Bertrand, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: 1998. s. 90. ISBN 80-7178-216-5

³⁰ Tamtéž, s. 90

³¹ Geschwinder, J. *Technické prostředky ve výuce*. Olomouc: 1995. s. 44. ISBN 80-7067-584-5

přípravu učitele ve vztahu k obsahu a přípravu učitele technického charakteru. Vztahem k obsahu má na mysli vymezení obsahu cíle výuky, znalost obsahu nosiče informací, rozhodnutí o využití celek – část, vymezení didaktické funkce, zápis vlastní přípravy. Příprava technického charakteru obsahuje znalost technických možností prostředku, znalost obsluhy technického prostředku, znalost podmínek, ve kterých technický prostředek využijeme, prověření funkčnosti techniky, příprava technických doplňků.

J. Bertrand³² v publikaci *Soudobé teorie vzdělávání* charakterizuje požadavky na využívání počítačů ve výuce. Jako obecné principy stanovuje tyto:

- rozmanitost interakcí
- vytváření otevřených modelů
- kooperativní výuka
- multimedializace informací

U rozmanitosti interakcí jde o vytvoření co nejširší možnosti komunikace mezi počítačem a žákem, jako je hodnocení jeho práce, analýza omylů, zpětné vazby a kladení otázek.

Vytváření otevřených modelů se uplatňuje na základě potřeb a přání žáka. Vzniká tak pružný systém programovaných kurzů pro studenty.

Kooperativní výuka je forma výuky, která spočívá v sociální spolupráci mezi učitelem a žákem. Tak si předávají informace o dění ve vyučovací hodině.

Multimedializace informací chtějí podat informace obrazové statické, nebo animované, zvukové informace a tradiční text. Díky uskladnění informací v pamětech pevných disků na počítači si žák může v kterékoliv chvíli požádat o vysvětlení. Je tedy nutné, aby učitel propojil smyslové a racionální poznávání studentů. Nutností je i zamyšlení, jak zpracovává učivo a k čemu jeho prezentace vede.

³² Bertrand, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: 1998. s. 106. ISBN 80-7178-216-5

7. Jazykové prostředky

Jazykové prostředky, se kterými bakalářská práce pracuje, jsou prostředky lexikální, tedy slovní zásoba a prostředky gramatické, které následně rozpracovávají další kapitoly.

7.1. Slovní zásoba

V učebnicích pro cizince jsou vyloženy různé přístupy k prezentaci slovní zásoby. V učebnici *Communicative Czech (Elementary Czech)* je slovní zásoba vysvětlena pomocí anglického ekvivalentu. V učebnici *New Czech Step By Step* je slovní zásoba prezentována podle obrázku. V zásadě jsou používány následující přístupy, které prezentují slovní zásobu pomocí cizojazyčného ekvivalentu, verbální sémantizací, či sémantizací pomocí grafického materiálu.

Podle J. Hendricha³³ v *Didaktice cizích jazyků* lze třídění slovní zásoby provádět z různých hledisek:

- formálního
- mechanického
- sémantického
- gramatického

Formální hledisko třídí slovní zásobu na slovní druhy nebo slovotvorné vztahy. Mechanicky znamená třídít slovní zásobu abecedně nebo podle frekvence. Sémantické rozdělení je podle vzájemných významových vztahů, popřípadě z hlediska gramatického, obzvláště paradigmatického, které se týká seskupování slov podle stejných mluvnických vlastností.

Prvky slovní zásoby nemusejí být jen jednotlivá slova, ale řadí se sem i těsná spojení, které se nazývají lexikální jednotky. Žákům je možno podat slovní spojení

³³ Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 131

nebo celou větu bez ohledu na to, zda jde o nepravidelné tvary. Jako v jiných jazycích existují ustálená slovní spojení, která umožňují plynulé a správné vyjadřování, a právě těmito drily slovních spojení lze přispět k rychlé a pohotové komunikaci.

Tři způsoby seznámení s novou slovní zásobou rozlišuje J. Hendrich.³⁴ Vyjmenovává trojí způsob sémantizace:

- znázornění
- sémantizace v cizím jazyce
- sémantizace pomocí mateřského jazyka.

Znázornění je účelné pro konkrétní pojmy, které lze přímo ukázat. Tato metoda je typická pro prezentace, protože novou slovní zásobu demonstrují obrazem. Výhoda je ta, že se obejdou bez mateřského jazyka.

Sémantizaci v cizím jazyce je možné také užít, když by nebyla nová slovní zásoba jasná po znázornění. Může se stát, že význam slova pomocí obrazového materiálu jednoznačně nevyplyne. Teď je na učiteli, jak slovo vysvětlí, může ho vysvětlit opisem, nebo použít vysvětlení pomocí synonyma či antonyma. V obou případech postupuje tak, že výklad slova vyslovuje nahlas, aby pro žáky sloužil jako poslechové cvičení.

Sémantizace pomocí mateřského jazyka by byla možná v případě, že by vyučující ovládal daný jazyk. Výhodou u výuky pomocí mateřského jazyka je určitě přesnost představeného tématu, ale v kurzech pro cizince, kde se schází studenti různých národností, je tato metoda nemožná. Vyučovat skupinu jednoho národa by bylo metodou nejúčinnější a nejsnazší.

Vytvořené prezentace nakládají se sémantizací pomocí grafického materiálu, kdy představují slovní zásobu jednoho tématického okruhu – barev. Slovní zásoba se týká nakupování, proto jsou v prezentaci použita slova potravin, ovoce a zeleniny. Při výběru slovní zásoby se použité prezentace řídí základním hlediskem jako je účelnost. Snaží se volit takovou slovní zásobu, která obsahuje potřebné jevy pro

³⁴ Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 134

dosažení cíle a nevolí výrazy, které jsou v dané výuce zbytečné a studenty by tak zatěžovaly. Slovní zásoba užitých slov je zvolená hlavně z praktického hlediska. V hodině bude používána jak slovní zásoba nová, se kterou se žáci na začátku hodiny seznámí, ale také budou využita i ustálená slovní spojení, která se týkají instrukcí v úvodu, v průběhu, i v závěru hodiny, která souvisí hlavně s pokyny signální gramatiky.

7.2. Gramatika

Gramatiku definuje J. Hendrich³⁵ jako složku jazykového systému, která dodává slovní zásobě příslušné formy a na základě určitých pravidel organizuje lexikální jednotky ve vyšší jednotky v závislosti na komunikativních záměrech komunikantů. Obecně lze tento pojem vysvětlit tak, že slovní zásoba se staví v určité formě do podoby takové, která umožňuje komunikaci.

Nejdůležitější funkcí gramatiky je funkce kódovací, která vzniká při každém sdělení. Kódovacím procesem vzniká v závěru naší řeči buď zvuk, nebo je přenesen písemně na papír. Další funkce gramatiky je funkce dekodovací, která si klade za cíl pochopit význam toho, co se říká. Prezentace se opírají o tuto dekodovací při receptivní komunikaci, tedy čtení.

Gramatika v učebnicích pro cizince je značně odlišná od mluvnic pro české uživatele. Jazyk je jinak popisován, liší se výběr jazykových prostředků, je kladen důraz na sémantickou platnost jevů a i řazení učiva je rozdílné. Učební materiály se musí výrazně lišit způsobem podání i stanovením posloupnosti od českých mluvnic. Rysem učebnic češtiny pro cizince není podat podrobná teoretická poučení o prostředcích gramatiky, ale tyto prostředky mají být podány hlavně z hlediska praktického použití. Gramatické učivo češtiny se musí učit rozdílně pro české studenty, kteří mají češtinu jako jazyk mateřský, a pro studenty ze zahraničí,

³⁵ Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 143

u kterých přistupujeme k češtině jako k jazyku nemateřskému. Při gramatickém výkladu v prezentacích je užitý deduktivní postup, kdy je jev rodu podstatných jmen nejprve demonstrován a potom procvičen.

8. Řečové dovednosti

Prezentace jsou zaměřené na čtení, mluvení a psaní. Každá z řečových dovedností je specifická, proto je k nim i tak přistupováno. Následujících kapitoly se zabývají, jak řečové dovednosti rozvíjet. Zmínka je i o jazykových prostředcích slovní zásoby a gramatiky, se kterými je při nich pracováno.

Chceme-li komunikovat, musíme řečové dovednosti ovládat, protože jsou důležité ke zvládnutí nějaké řečové činnosti. J. Hendrich³⁶ píše o řečových dovednostech rozdělené na:

- receptivní (pasivní)
- produktivní (aktivní)

Do receptivních dovedností se řadí čtení s porozuměním, mluvení a psaní patří do dovedností produktivních. Propojením dovedností vznikají dovednosti kombinované, kterou je hlasité čtení, které je v prezentacích také uplatňováno pro správnou výslovnost.

8.1. Čtení

Čtení je pro cizince stejně podstatné jako ostatní řečové znalosti, protože je důležité, aby se vyznali v psaném textu a snadněji se tak přizpůsobili českému prostředí a rychle porozuměli různým nápisům a upozorněním. Čtení patří mezi dovednosti nejsnazší, protože student se může kdykoli vrátit k obtížnějším místům

³⁶ Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 186

v textu, specifické prostředky jako odstavce mu umožňují snazší orientaci, a narozdíl od textu mluveného může student tištěný text vnímat ve zřetelné podobě. Pro orientaci v textu student musí ovládat českou abecedu, měl by se seznámit s funkcí písmena na začátku věty, se směrem čtení a psaním interpunkce, protože jazyky s odlišným grafickým systémem nemají tato pravidla. Rodný jazyk studenta vždy nemusí vycházet z abecedního principu, ale je možné se u něj setkat i s výchozím obrázkovým písmem.

Pro schopnost porozumět textu existuje pojem tzv. čtenářská gramotnost, kterou vysvětluje Ivana Procházková³⁷ takto: „*Pro pojem čtenářská gramotnost není stanovena stabilní definice, která by byla používána vždy, všude a všemi. Tato definice se totiž mění tak rychle, jak rychle probíhají změny ve společnosti, v ekonomice a v kultuře. Vzhledem k orientaci vzdělávání na koncepci celoživotního učení je zřejmé, že na veškeré vědomosti a dovednosti je v současnosti nutné nahlížet z hlediska jejich využitelnosti pro život a pro dobré uplatnění ve společnosti. Čtenářská gramotnost již proto nemůže být ve světě chápána jako prostá schopnost číst v technickém slova smyslu, tedy jako dovednost, kterou jsme získali v dětství a která slouží k jednoduchému dešifrování a porozumění textu. Současné pojetí čtenářské gramotnosti v sobě zahrnuje schopnost porozumět mnoha různým typům textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím ve škole i mimo školu, přemýšlet o jejich smyslu a umět jej vyložit.*“

Chápat smysl grafického textu považujeme za dovednost receptivní, jak ji označuje J. Hendrich³⁸ a kol. v publikaci *Didaktika cizích jazyků*. Tato dovednost nepředpokládá aktivní znalost jazykových prostředků jako u ústního a písemného vyjadřování, ale pouze schopnost znovu poznávat tyto prostředky. Rozlišuje se čtení tiché a hlasité. Tichým čtením je myšleno čtení pro sebe, které slouží k rozvíjení

³⁷ Procházková, Ivana. Co je čtenářská gramotnost, proč a jak ji rozvíjet? *Clanky.rvp.cz* [online]. 2006, [cit. 30. 5. 2008] Dostupné z WWW: <http://Clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/446/co-je-ctenarska-gramotnost-proc-a-jak-ji-rozvijet-.html>

³⁸ Hendrich, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 222

dovednosti čtení. U hlasitého čtení se většinou nacvičuje správná výslovnost, kdy hlavním cílem je aktivní zvládnutí zvukové stránky jazyka.

Vytvořené prezentace pracují s jednoduchým textem orientovaným na konkrétní situaci ze života s jednoduchou syntaktickou strukturou, obsahují základní informace, protože přílišná přeinformovanost by mohla studenty přetěžovat.

8.2. *Psaní*

Výhodou psaného projevu je, že student při psaném vyjadřování může obsah déle promyslet a využívat i různých slovníků, které mu usnadní práci. Každý cizinec by se měl umět vypořádat s úkony, které před něj staví psaná komunikace. Ať už by působil například v oblasti administrativní, publicistické, či vědecké, je pro něj psaný jazyk nepostradatelný. V těchto případech je pro písemný projev charakteristická forma monologu, kdy sdělujeme naše myšlenky. I v komunikaci mezinárodní často využíváme psanou řeč.

Písemný projev, který si studenti vyzkouší na základě vytvořených prezentací, je považován za důležitý hlavně z praktického hlediska. Týká se tématu vaření, ve kterém je uveden recept na bábovku a postup je ztvárněn graficky, aby mu studenti správně rozuměli. Písemný projev pomocí vizuální názornosti v powerpointových prezentacích má přispět k dostatečnému promýšlení obsahu a ke správné volbě výrazových prostředků. Zvoleny jsou takové jazykové prostředky, které si žáci postupně zautomatizují, a tím tak vznikne kvalitní písemný projev bez potřeby překladu. Předložené obrázky a fotografie jsou použity k tomu, aby nám studenti předvedli reakci, která z předložených obrázků vyplývá.

Funkce psané podoby jazyka popisuje J. Hendrich³⁹ v publikaci *Didaktika cizích jazyků*. Jedná se o funkce:

- zaznamenávací

³⁹ Hendrich, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 176

– vybavovací

Vyvážená souhra těchto dvou funkcí zajišťuje správné fungování psaného jazyka, protože po správném zaznamenání textu by mělo přijít bezprostřední vybavení jeho významu.

8.3. Mluvení

Každý mluvený projev nese vždy nějakou myšlenku, která se skládá z jazykových prostředků. J. Hendrich⁴⁰ o mluvení mluví jako o složitém procesu integrující tři komponenty jazykové kompetence mluvčího. Jedná se o znalost, zvukové stránky cizího jazyka, jeho lexika a jeho gramatiky. I prezentace jsou zaměřeny z hlediska fonologického, lexikálního a gramatického.

Pro studenty je těžké vést neřízenou konverzaci na libovolné téma, proto jsou v prezentacích použity základní komunikační struktury formou dialogu, který je nejčastější při mluveném hovoru. Vybrány jsou konkrétní komunikační situace, ústní projev zahrnuje především základy konverzace v obchodě, se kterými se studenti můžou setkat v praxi.

Při mluvení má svou úlohu mateřský jazyk, který mluvenou formu jazyka ovlivňuje, může mít negativní vliv na výslovnost, proto je třeba klást na ni ve výuce důraz.

9. Hlavní cíle prezentací

Powerpointové prezentace vytvořené především pro cizince začátečníky si kladou za cíl vytvořit atraktivní hodinu, která bude využitelná při výuce ve

⁴⁰ Hendrich, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: 1988. s. 214

skupinových kurzech, ale též ji lze používat i při individuální výuce i pro samouky. Budou zaměřeny na získání základních znalostí českého jazyka na úrovni A1 evropského rámce. Využité metody na základě užitých prezentací mají sloužit k rozvoji smyslového vnímání a snaží se, aby se komunikační dovednosti studentů více přizpůsobovaly odlišnému sociálně kulturnímu prostředí. Prezentace zabývající se společným námětem Jídlo a nakupování si kladou za cíl procvičovat řečové dovednosti a jazykové prostředky lexikální a gramatické.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části jsou předloženy metodické listy k prezentacím, které komentují metodické postupy výuky jednotlivých aktivit zaměřených na slovní zásobu, gramatiku, čtení, psaní a mluvení.

10. Metodické listy

Bakalářská práce obsahuje celkem pět metodických listů, které uvádějí použité pomůcky při hodině a metody práce učitele s prezentací zahrnující postupy práce v jednotlivých aktivitách, které se k prezentaci vztahují. Struktura jednotlivých aktivit ve výuce je popisována z hlediska činnosti učitele a činnosti žáka. Metodické listy obsahují i cíle, které mají studenti zvládnout.

10.1. Metodický list k prezentaci Slovní zásoba

Anotace: Prezentace se zaměřuje na metodiku prezentace lexikálního okruhu BARVY. Prezentace seznamuje žáky s deseti adjektivy vyjadřující barvy v 1. pádě a s gramatickou oblastí rodu podstatných jmen a rodovým rozlišením adjektiv.

Prezentace používá deset lexémů, které používá ve čtyřech aktivitách zaměřených na lexikální, gramatické, grafické a zvukové stránky slov, které jsou komentovány metodologickým doporučením.

Text k prezentaci: Prezentace Slovní zásoba – Barvy je zaměřena na vybraná podstatná jména z dané tématické oblasti. Jedná se o adjektiva vyjadřující barvy: BÍLÁ, ŽLUTÁ, ORANŽOVÁ, ČERVENÁ, RŮŽOVÁ, FIALOVÁ, MODRÁ, ZELENÁ, HNĚDÁ, ČERNÁ. Vybrané druhy barev jsou základními barvami, které jsou zvoleny z hlediska produkce užívání v jazykovém systému. Barevná škála základních barev je prezentována měnicími se barevnými snímky, které mají podpořit smyslové vnímání barev, aby žák pochopil barvu z hlediska sémantiky. Objevující se adjektivum ve tvaru nominativu singuláru seznamuje žáky, jak ho vyjadřovat v českém jazyce a slouží k nácviku fonetické a grafické podoby slov. Sémantické pojmenování blíže určuje aktivita, která používá adjektivum a podstatné jméno k vytvoření slovního spojení, na které se žáci naučí vědomě určovat barvu.

Cíl: Tento pracovní list si klade za cíl popsat metodiku prezentace při práci s jednotlivými snímky prezentující vybraná adjektiva a ukázat možné propojení lexému s gramatickou výstavbou. Hlavním cílem je rozšířit žákům-cizincům slovní zásobu – barvy a potraviny, a osvojit si rodovou charakteristiku podstatných jmen v propojení s adjektivem barvy.

Další cíle: Na konci práce s metodickým listem žák dokáže rozpoznat deset barev a správně je vyslovovat, rozlišuje mužský, ženský a střední rod podstatného jména, umí spojit adjektivum vyjadřující barvu se správnou rodovou koncovkou s podstatným jménem potravin rodu mužského, ženského a středního.

Návaznost na téma: Získanou slovní zásobu z této prezentace, kdy se žáci naučí základní potraviny, využijí při nacvičování rozhovoru v obchodě v prezentaci MLUVENÍ. Na osvojování rodu, který se studenti v této prezentaci naučí rozlišovat,

navazuje prezentace GRAMATIKA, kde jim budou představeny další možnosti rozlišení koncovek maskulinní a femininní podoby podstatných jmen demonstrovaných na druzích povolání.

Cílová skupina: žáci cizinci, začátečníci na úrovni A1

Organizace řízení učební činnosti: skupinová, individuální

Organizace prostorová: školní učebna

Druh učebního materiálu: powerpointová prezentace

Učební pomůcky: tabule

Klíčová slova: rodové rozlišení adjektiv, barvy, potraviny

Celková časová dotace: 45 min. Pro práci s jednotlivými aktivitami je uveden čas vždy samostatně u každé aktivity.

Metodika:

Každou aktivitu předznamenávají obrázky vyjadřující obecné instrukce, které mají umožnit začátečníkům snadnější porozumění. Koncovky daných slov, které si mají žáci během výuky zafixovat jsou v prezentaci barevně označeny a ozvláštněny animací, kterou prezentace umožňuje. U každé aktivity jsou uvedena čísla snímků, kterých se aktivita týká. Na konci v metodických pokynech u jednotlivých aktivit je vždy uveden konkrétní snímek, kterým aktivita končí.

Aktivita č. 1 je zaměřena na nácvik nejprve fonetické, pak grafické podoby adjektiva barvy v 1. pádě, zatím bez blíže určujícího podstatného jména, protože nejdříve si žáci uvědomují, jak vypadá barva *bílá, žlutá, oranžová,* A v aktivitě č. 2 je už slovní spojení barvy s podstatným jménem, které odpovídá skutečnosti, a žák si dokáže spojit barvu s reálnou podobou věci. V této aktivitě se žák učí gramatickým strukturám, kde se naučí rozlišovat rod podstatných jmen pomocí demonstrativní zájmen *ten, ta, to*, a pomocí ilustrujících obrázků, které umožňují snadnější pochopení významu nové slovní zásoby potravin, si fixují formu slova. K internalizaci adjektiv vyjadřující barvu slouží aktivita č. 3 a aktivita č. 4. V aktivitě

č. 3 žáci doplňují do prázdného pole přídavné jméno. Správná odpověď je zobrazena písmem se záměrným barevným charakterem, které odpovídá podstatnému jménu dané potraviny. V aktivitě č. 4 odpovídají ANO/NE podle ztvárněných potravin a mají určit, zda je potravina v dané barvě uváděna správně. Pozornost je opět věnována vizuální formě, kdy rod a koncovka jsou barevně odlišeny.

Partikulární komentáře k aktivitám:

AKTIVITA 1:

- ***Přečtěte a napište barvy*** (snímky č. 1-29)

Cíl: studenti jsou schopni rozlišit 10 základních barev, a to bílé, žluté, oranžové, červené, růžové, fialové, modré, zelené, hnědé a černé, a umí je správně vyslovovat, napsat a přečíst

Čas: 5 min.

Učitel napíše na tabuli BARVY a spustí první snímek prezentace, kde je obrázek oka a písemný pokyn *Podívejte se*. Žáci vidí obrázek oka a nad ním napsaný pokyn. Tento pokyn zopakuje učitel ústně a prstem zakrouží okolo oka, aby si žáci uvědomili, že budou něco sledovat. Může ukázat i od svého oka k obrazovce počítače, aby navodil atmosféru ke sledování. Postupně se na obrazovce zobrazují snímky, které mění barvy. Nejprve se zobrazí na pozadí prezentace bílý snímek, objeví se popis snímku – *bílá*, pak se objeví žlutý snímek a popis *žlutá*, takto se na obrazovce střídají barvy, které končí u černé barvy. Učitel u každé barvy vysloví název barvy nahlas a úkolem žáků je název barvy zopakovat, aby se seznámili s fonetickou podobou slova. Prezentaci snímků s barvami může učitel pustit ještě jednou, aby si výslovnost barev žáci lépe osvojili a zafixovali si druhy barev. Po zobrazení snímku s černou barvou může přijít na řadu další část prezentace k procvičení grafické podoby barev. Snímek s pokynem *Napište!* vyzývá studenty k písemnému procvičování, ke kterému učitel rozdá prázdné papíry. Snímky, ve

kterých se objevují barvy, mají studenti správně napsat v pořadí, v jakém se objevují. Úkolem každého z nich je pak barvy přečíst, a přitom dbá učitel na výslovnost a studenty případně opravuje. Barev na procvičení je celkem 17, poslední tři snímky zobrazují barvu *bílou, růžovou a černou* a tím aktivita končí, následuje aktivita č. 2.

AKTIVITA 2:

- ***Rozlišujte rod substantiv a adjektivní koncovku*** (snímky č. 30 – 41)

Cíl: žáci dovedou použít správný tvar adjektiva k substantivu rodu mužského, ženského a středního a seznámí se s novou slovní zásobou potravin

Čas: 20 minut

Nyní přichází na řadu rodové rozlišení podstatných jmen a dle toho se odvíjející adjektivní koncovka. Prezentace se omezuje na rod mužský (*ten*), ženský (*ta*), střední (*to*). Tato aktivita začíná od snímku symbolizující vykřičník a pokynu *Pamatujte!* Symbol vykřičníku má v žácích vyvolat, že se jedná o něco důležitého k zapamatování. Snímky představují obrázky s potravinami, rod a k tomu vždy příslušnou barvu ve správném tvaru. Např. **to** – zelené – víno. Nejdříve se zobrazí rod, pak víno, pak barva. Názvy potravin jsou podpořeny obrázkem, protože studenti tuto slovní zásobu ještě neznají. Učitel žáky upozorní, aby si všímali zvýrazněných barevných koncovek. Po obrázku s černým pepřem může učitel zobrazit další snímek s přehledným shrnutím pravidel užívání rodu, v něm žákům podá rozdělení podstatných jmen na rod mužský, ženský a střední. Vysvětluje to tak, že ke každému rodu přečte vždy seznam podstatných jmen a u toho upozorňuje na jejich zakončení, takto postupuje u všech rodů a dává důraz na poslední slabiku slova (*lilek*, *šunka*, *víno*, ...). Tím chce upozornit, že se rod liší podle zakončení podstatných jmen buď na souhlásku, nebo samohlásku. Ukáže na obrazovce na *TEN* a čte: „*Ten lilek, ten pomeranč, ten pepř.*“ Stejně postupuje i u rodu ženského a středního. Pak přiřazuje přídavné jméno k podstatnému a opět je přečte a dává důraz na poslední slabiku

(žlutý banán, hnědá čokoláda, červené maso). Může ještě kurzorem myši kroužit okolo posledního písmenka myší, aby si to studenti dostatečně zafixovali a uvědomili si pravidlo. Na nepravidelnosti zatím neupozorňuje. Zmíní pouze samohlásky e/ě, protože se tato slova (rýže, brokolice, rajče, kuře) vyskytují v prezentaci. Napíše na tabuli vykřičník a řekne *Pamatujte!*

Pod sebe vypíše slova:

rýže, brokolice - TA

X

rajče, kuře - TO

a vedle nich napíše zájmeno, aby žáci věděli, že i když slovo končí na e/ě, může být buď rodu ženského, nebo středního. Snímek s přehledným shrnutím pravidel užívání rodu je posledním snímkem části této prezentace, po něm následuje aktivita č. 3.

AKTIVITA 3:

- ***Doplňte přídavné jméno*** (snímky č. 42-50)

Cíl: žák umí přiřadit správnou barvu k podstatnému jménu

Čas: 10 minut

Po zobrazení snímku, kde je pokyn *Doplňte* se nad vytečkovanou čarou se vznáší otazník, který má u studentů vyvolat myšlenku, že do prázdného místa budou něco vyplňovat. Pak učitel řekne: „*Doplňte přídavné jméno*“. Pak už zobrazuje postupně všechny snímky a studenti doplňují prázdná místa, učitel je vyvolává. Studenti odpovídají: Např. *Sýr je*, a doplňují přídavné jméno. Učitel po zodpovězení zobrazí správnou odpověď, kde se zobrazuje přídavné jméno v barvě, které přísluší podstatnému jménu. Procvičuje se tím barva, rozlišení rodové koncovky přídavného jména i nová slovní zásoba zároveň. Prezentace končí snímkem *Maso je červené* a učitel může přejít na další snímek týkající se aktivity Odpovídej ANO/NE.

AKTIVITA 4:

- ***Odpovídej ANO/NE*** (snímky č. 51 – 71)

Cíl: žák dokáže rozlišovat barvy

Čas: 10 minut

Učitel spustí snímek, kde je obrázek úst a písemný pokyn *Odpovězte ANO/NE*. Následuje řada snímku s otázkou typu: „Je **ta** voda modrá“? Opět je barevně zvýrazněný rod a koncovka přídavného jména, aby to měli studenti neustále na paměti, ale hlavním cílem tohoto cvičení je, zda se správně naučili rozlišovat barvy. Učitel vyvolává studenty, studenti odpovídají. Po odpovědi jim zobrazí správnou odpověď, ta tam není až zase tak důležitá, protože studenty může opravovat sám učitel. Odpovědi jsou za otázkami hlavně z důvodu, aby žák dostal ihned správnou odpověď, když by pracoval s prezentací samostatně.

10.2. Metodický list k prezentaci Gramatika

Anotace: Pracovní list se zabývá metodikou výuky rodu podstatných jmen maskulinní a femininní podoby, která vede k samostatnému užívání gramaticky správných jazykových forem. Různé varianty maskulinní a femininní podoby podstatných jmen jsou demonstrovány na lexikálním okruhu POVOLÁNÍ.

Text k prezentaci: Vybraná podstatná jména z tématické oblasti POVOLÁNÍ vedou k rozlišení formy podstatného jména rodu mužského a ženského podle typu koncovek /- , -ka/, /-ík, -ice/, /-sta-, -stka/, /-ák, -ačka/, /-ec, -ka/. V gramatických prostředcích doporučených k osvojení převládají z praktického hlediska podstatná jména standardních a frekventovaných tvarů. Snímky povolání podporují sémantické rozlišení a objevující se zvýrazněné sufixy v maskulinní a femininní podobě

podpořené barevným a zvukovým efektem demonstrují různé možnosti změn z mužského na ženský rod.

Cíl: Tento pracovní list si klade za cíl popsat metodiku prezentace při práci s jednotlivými snímky prezentující vybraná podstatná jména zakončená vybranými koncovkami. Hlavním cílem je, aby žáci u podstatného jména povolání uměli rozlišit koncovky mužského a ženského rodu.

Další cíle: Na konci práce s metodickým listem žák dokáže rozpoznat ženská a mužská povolání dle forem maskulinních a femininních koncovek.

Návaznost na téma: Rozlišením koncovek maskulinní a femininní podoby podstatných jmen demonstrovaných na druzích povolání získají studenti další informace o jmenném rodu, s jehož existencí byli seznámeni v prezentaci SLOVNÍ ZÁSoba. Nová slovní zásoba druhů povolání volně navazuje na slovní zásobu z předchozí lekce.

Cílová skupina: žáci cizinci, začátečníci na úrovni A1

Organizace řízení učební činnosti: skupinová, individuální

Organizace prostorová: školní učebna

Druh učebního materiálu: powerpointová prezentace

Učební pomůcky: tabule, vytištěná tabulka

Klíčová slova: maskulinní koncovky, femininní koncovky, povolání

Celková časová dotace: 25 min. Přibližný čas pro práci s jednotlivými aktivitami je uveden vždy samostatně u každé aktivity.

Metodika:

Každou aktivitu předznamenávají obrázky vyjadřující obecné instrukce, které mají umožnit začátečníkům snadnější porozumění. Koncovky podstatných jmen, které si mají žáci během výuky zafixovat jsou v prezentaci barevně označeny a ozvláštněny animací, i zvukovým efektem, které prezentace umožňuje. U každé aktivity jsou uvedena čísla snímků, kterých se aktivita týká. Na konci v metodických pokynech u jednotlivých aktivit je vždy uveden konkrétní snímek, kterým aktivita končí.

Aktivita č. 1 seznamuje studenty s výslovností druhů povolání, u kterých je zvýrazněna lišící se koncovka, která blíže určuje druh podstatného jména, buď rodu mužského nebo ženského. V aktivitě č. 2 žáci doplňují do tabulky prázdného řádku buď maskulinní nebo femininní tvar podstatného jména, kde procvičují grafickou podobu slova a fixují jeho formu. Správnou odpověď se dozvědí, když učitel spustí další snímek. Aktivita č. 3 slouží k ústnímu procvičování podstatných jmen, kdy studenti na základě obrázku dokáží přiřadit správné povolání.

Partikulární komentáře k aktivitám:

AKTIVITA 1:

- *Sledujte a čtěte* (snímky č. 1-16)

Cíl: studenti se seznámí s odlišnými koncovkami mužského a ženského rodu, jsou schopni rozlišit mužské a ženské povolání a umí ho správně vyslovovat a přečíst

Čas: 5 min.

Vyučující napíše na tabuli MUŽ a ŽENA, pod to nakreslí jednoduché obrázky muže a ženy, ukáže na sebe a řekne: „*Já jsem žena. Jsem učitelka.*“ Pak ukáže na muže na tabuli a řekne. „*To je muž. Je učitel.*“ Nebo opačně podle toho, zda je vyučující muž, či žena. Teď spustí snímky, kde jsou příklady+obrázek (kadeřník,

kadeřnice, doktor, doktorka,...). Začínající aktivitu symbolizuje vykřičník a pokyn *Pamatujte!* Symbol vykřičníku má v žácích vyvolat, že se jedná o něco důležitého k zapamatování. Postupně se na obrazovce zobrazují snímky, kde je vždy dvojice ženy a muže, která demonstruje rozdílné druhy koncovek. Vyučující u každé barvy vysloví název povolání nahlas a úkolem žáků je si povolání zopakovat, aby se seznámili s fonetickou podobou slova. Prezencaci snímků s povoláními může učitel pustit ještě jednou, aby si výslovnost barev žáci lépe osvojili a zafixovali si druhy povolání. Pak na tabuli napíše nejčastější koncovky pro lepší přehled, které budou sloužit jako návod k aktivitě č. 2, kdy budou studenti doplňovat správný tvar substantiva buď rodu mužského, nebo ženského.

-, -ka

-ík, -ice

-sta, -stka

-ák, -ačka

Po zobrazení snímku s obrázkem zpěváka a zpěvačky může přijít na řadu další část prezentace k procvičení grafické podoby povolání v aktivitě č. 2.

AKTIVITA 2:

- ***Doplňte*** (snímky č. 17 – 18)

Cíl: žáci dovedou použít správný tvar substantiva rodu mužského a ženského

Čas: 10 minut

Snímek s pokynem *Doplňte* vyzývá studenty k písemnému procvičování, ke kterému učitel rozdává předem vytištěné papíry s tabulkou, kde doplňují do prázdného řádku buď mužské, nebo ženské povolání. Jako nápověda jim slouží přehledné sepsání koncovek na tabuli. Až jsou studenti hotovi, učitel zobrazí snímek s vyplněnou tabulkou a zeptá se studentů, kolik měli chyb.

AKTIVITA 3:

- ***Kdo je to?*** (snímky č. 19-29)

Cíl: žák umí přiřadit správné povolání k obrázku

Čas: 10 minut

Učitel spustí snímek, kde je obrázek úst, který zahajuje ústní cvičení. Po zobrazení snímku, kde je otázka *Kdo je to?* a neúplná větná struktura *To je* Vytečkovaná čára a nad ní se vznášející otazník má u studentů vyvolat myšlenku, že budou vyplňovat prázdné místo v této neúplné větě *To je* Opět je s vizuální pomocí barevně rozlišené zájmeno *kdo* a obrázek doktorky je orámován stejnou barvou pro lepší porozumění pro studenty. Pak učitel řekne: „*Kdo je to?*“ a zobrazuje postupně všechny snímky a studenti doplňují názvy povolání podle obrázku, učitel je vyvolává. Studenti odpovídají: Např. *To je*, a doplňují povolání. Učitel po zodpovězení zobrazí správnou odpověď, kde se zobrazuje správné podstatné jméno.

10.3. Metodický list k prezentaci Čtení

Anotace: Prezentace procvičuje čtení s porozuměním, kdy žáci v jednotlivých cvičeních přiřazují a doplňují správné odpovědi, které se k textu vztahují. Porozumění také prokážou doplněním slovní zásoby podle obrázku, která se v textu vyskytla. V poslední aktivitě procvičují lokál singuláru.

Text k prezentaci: Vybraný text je strukturovaný do odstavců rozdělených barevně, aby se student lépe orientoval v textu. Na něm student nacvičuje hlasité čtení, kde si zafixuje správnou výslovnost. Po přečtení textu jsou do prezentace zařazeny aktivity, které dokazují, zda textu student skutečně porozuměl.

Cíl: Účelem bakalářská práce je popsat metodiku prezentace při práci s jednotlivými snímky prezentující jednotlivé odstavce textu a následná cvičení sloužící k ověření porozumění textu. Hlavním cílem je zvládnutí techniky čtení a porozumění čteného textu.

Další cíle: Na konci práce s metodickým listem žák umí na základě předloženého textu vypracovat cvičení dokazující jeho porozumění textu. Ve cvičeních procvičuje lokál singuláru, konjugaci sloves v přítomném i minulém čase, která je již zvládnutým předpokladem studenta při práci s cvičeními.

Návaznost na téma: Prezentace se tematicky drží tématu Jídlo a vaření, a tím tak navazuje na atmosféru v předchozích prezentacích.

Cílová skupina: žáci cizinci, začátečníci na úrovni A1

Organizace řízení učební činnosti: skupinová, individuální

Organizace prostorová: školní učebna

Druh učebního materiálu: powerpointová prezentace

Učební pomůcky: vytištěný text, slovníky

Klíčová slova: čtení, porozumění

Celková časová dotace: 40 min. Pro práci s jednotlivými aktivitami je uveden čas vždy samostatně u každé aktivity.

Metodika:

Každou aktivitu předznamenávají obrázky vyjadřující obecné instrukce, které mají umožnit začátečníkům snadnější porozumění. U každé aktivity jsou uvedena čísla snímků, kterých se aktivita týká. Za každou otázkou ve cvičení je studentům zobrazena správná odpověď, aby byli studenti ujištěni o správnosti jejich výsledku.

Aktivita č. 1, kdy žáci čtou text nahlas, slouží pro nácvik správné výslovnosti. Učitel nejdříve text přečte celý, aby byli studenti schopni spojit si grafickou podobu textu se zvukovou. Aktivita č. 2 klade důraz na čtení s porozuměním, kdy student pracuje se slovníkem a rozvíjí schopnost porozumět textu. Technika selektivního čtení se uplatňuje v aktivitě č. 3, 4, 5, 6, kdy student vyhledává potřebné informace v textu, aby byl následně schopný doplnit a vypracovat zadaná cvičení.

Partikulární komentáře k aktivitám:

AKTIVITA 1:

- ***Čtěte nahlas*** (snímky č. 1-7)

Cíl: nácvik správné výslovnosti

Čas: 5 min.

Na začátku hodiny učitel řekne studentům, že budou procvičovat čtení. Spustí snímek č. 1, obrázek knihy žáky upozornuje, že mají začít číst. Pak spustí snímek č. 2, kde ukáže studentům text, který budou číst. Vpravo je obrázek muže, učitel na něj ukáže a řekne, že je to text o něm. Pak postupně spouští další snímky. Podle barevnosti jednotlivých snímků se text člení na odstavce, které žáci větu po větě přečtou.

AKTIVITA 2:

- ***Čtěte*** (snímek č. 8)

Cíl: rozpoznání důležitých informací

Čas: 10 minut

Pedagog rozdává studentům vytištěný text, aby se s ním mohli blíže seznámit a samostatně s ním pracují, používají slovník a kladou případné dotazy.

AKTIVITA 3:

- ***Vyberte správnou odpověď*** (snímky č. 9-32)

Cíl: žák umí přiřadit správnou odpověď odpovídající sdělení textu

Čas: 10 minut

Po samostatné práci s textem učitel spouští postupně snímky a vyvolává studenty, přečte jim tvrzení a)b)c) a studenti odpovídají, aby jejich odpověď souhlasila s tvrzením v textu.

AKTIVITA 4:

- ***Doplňte slovesa*** (snímky č. 33 – 46)

Cíl: žák dokáže doplnit správný tvar sloves 3. osoby singuláru v přítomném nebo minulém čase

Čas: 5 minut

V této aktivitě žáci pracují s textem a podle něj doplňují sloveso ve správném tvaru do prázdného místa na obrazovce.

AKTIVITA 5:

- ***Pojmenujte*** (snímky č. 47 – 52)

Cíl: žák podle obrázku umí pojmenovat název jídla, které se vyskytlo v textu a správně reaguje na otázky

Čas: 5 minut

Obrázek oka dá studentům pokyn, aby sledovali další cvičení. Učitel spouští postupně snímky, ve kterém hádají název jídla. U každého jídla se učitel zeptá, zda ho má Donald rád. „*Má Donald rád toto jídlo*“? a prstem ukáže na obrázek daného jídla. Tato otázka slouží k tomu, zda studenti správně porozuměli textu.

AKTIVITA 6:

- ***Doplňte*** (snímky č. 53 – 57)

Cíl: žák dokáže charakterizovat jídlo podle státu, z kterého pochází, procvičuje lokál singuláru

Čas: 5 minut

V poslední aktivitě studenti hádají, z které země jídlo pochází. Náповědou je jim obrázek, který symbolizuje dané město.

10.4. Metodický list k prezentaci Mluvení

Anotace: Pracovní list zpracovává metodiku výuky pro konverzační okruh NAKUPOVÁNÍ V OBCHODĚ. Prezentace žákům představuje vazbu *Kolik stojí...?*, seznamuje je s podstatnými komunikačními obraty v obchodě a s mincemi a bankovkami.

Text k prezentaci: Prezentace Mluvení pracuje s lexikálním okruhem POTRAVINY, které mají studenti už osvojené. Novou látkou jsou pro ně mince PĚT, DESET, DVACET a bankovka STO, které budou používat pro určení ceny potravin. Sémantický význam podporují obrázky s reálnými mincemi a bankovkami

včetně grafické podoby slov. Aktivita, kde se objevuje obrázek potraviny a mince, naučí žáky vytvářet odpovědi na vazbu *Kolik stojí...?* Další aktivita na předvedeném dialogu prodavačky a zákazníka v obchodě demonstruje slovní spojení používané prodavačkou – *Co si přejete?, Je to všechno?, Ještě něco?* a z pohledu zákazníka – *vezmu si, chtěl/a bych*.

Cíl: Tento pracovní list si klade za cíl popsat metodiku výuky při práci s jednotlivými snímky, které seznamují žáky se zdvořilostní formou dialogu v obchodě. Hlavním cílem je, aby si žáci osvojili roli zákazníka v rámci dialogu v obchodě a procvičili lexikální okruh spojený s nakupováním.

Další cíle: Na konci práce s metodickým listem žák dokáže používat klíčová slova v situačním rozhovoru při návštěvě obchodu.

Návaznost na téma: Při nacvičování rozhovoru v obchodě v této prezentaci žáci procvičují získanou slovní zásobu potravin, kterou si osvojili v prezentaci SLOVNÍ ZÁSoba.

Cílová skupina: žáci cizinci, začátečníci na úrovni A1

Organizace řízení učební činnosti: skupinová, individuální

Organizace prostorová: školní učebna

Druh učebního materiálu: powerpointová prezentace

Učební pomůcky: tabule

Klíčová slova: dialog, nakupování

Celková časová dotace: 30 minut. Přibližný čas pro práci s jednotlivými aktivitami je uveden vždy samostatně u každé aktivity.

Metodika:

Každou aktivitu předznamenávají obrázky vyjadřující obecné instrukce, které mají umožnit začátečníkům snadnější porozumění. Vazba *Kolik stojí...?*, kterou si mají žáci během výuky zafixovat, je v prezentaci barevně označena a ozvláštněna animací, kterou prezentace umožňuje. Realnost rozhovoru podporují grafické „bublíny“ vycházející od obličeje prodavačky i zákazníka. U každé aktivity jsou uvedena čísla snímků, kterých se aktivita týká. Na konci v metodických pokynech u jednotlivých aktivit je vždy uveden konkrétní snímek, kterým aktivita končí.

Aktivita č. 1 je zaměřena na nácvik struktury *Kolik stojí?...* Na základě obrázku potraviny a k ní přiřazené mince žáci odpovídají, kolik stojí čokoláda, kolik stojí mléko a další potraviny. A v aktivitě č. 2 je studentům představen vzorový dialog prodavačky a zákazníka, který slouží k automatizaci jazykových struktur při nakupování. V aktivitě č. 3 studenti procvičují dialog bez použití klíčových slov. Klíčová slova jsou vynechána a studenti je doplňují a fixují si tím použité fráze.

Partikulární komentáře k aktivitám:

AKTIVITA 1:

- ***Řekněte, kolik to stojí*** (snímky č. 1-13)

Cíl: studenti dokážou rozlišovat mince a bankovky a umí odpovědět, kolik co stojí, zároveň procvičují slovní zásobu potravin

Čas: 10 min.

Učitel spustí první snímek prezentace, kde je obrázek nákupní tašky s potravinami, aby navodil téma. Snímek č. 2 prezentuje vzorový příklad, se kterými budou pracovat. Upozorní je, aby si všímali zabarvených slov. Následuje ústní cvičení, které symbolizuje obrázek úst, a nad ním pokyn *Řekněte, kolik to stojí*, který vyučující zopakuje nahlas. Teď začne spouštět obrázky, podle kterých studenti

odpovídají. Objeví se nejdříve obrázek potraviny, pak mince, ze kterých tvoří větu. Vyvolává studenty až do konce aktivity, která končí obrázkem šunky.

AKTIVITA 2:

- *Dívejte se a pamatujte* (snímky č. 14-32)

Cíl: žáci se seznamují s ustálenými obraty při nakupování

Čas: 10 minut

Aktivita č. 2 začíná snímkem, kde je zobrazen reálný obrázek obchodu s potravinami. Žáci mají sledovat vzorový rozhovor prodavačky a zákazníka, což navodí další snímek s obrázkem oka a vykřičníku, který symbolizuje něco důležitého. Žáci už jsou s těmito symboly signální gramatiky seznámeni z předchozích prezentací, takže k nim učitel nemusí dávat nějaké podrobnější instrukce.

AKTIVITA 3:

- *Jazyková hra* (snímky č. 33-49)

Cíl: žáci předvádějí rozhovor a doplňují klíčová slova do prázdného místa a tím si opakují a fixují struktury při nakupování

Čas: 10 minut

Do prázdných míst žáci doplňují klíčová slova, které vytvářejí úplné větné struktury při nakupování. Učitel řekne, že si teď zahrají hru na prodávajícího a zákazníka. Vybere vždy dvojici studentů a určí, kdo bude prodávající a kdo zákazník. Tuto hru si můžou zahrát několikrát podle toho, kolik je ve třídě studentů. Učitel spouští snímky, studenti budou předvádět rozhovor. Ztížené to budou mít prázdnými

místy, aby si dostatečně osvojili pravidelné vazby při nakupování. Ukáže na obrazovku, že mají doplňovat správné slovo do prázdného místa a dialog může začít.

10.5. Metodický list k prezentaci Psaní

Anotace: Bakalářská práce komentuje metodiku výuky při práci s textem, který podporuje jednoduché psaní, které předpokládá, že studenti znají český grafický systém. Prezentace se zaměřuje na procvičování skupin sloves s infinitivní formou zakončenou jako slovesa dělat, číst a mluvit. Podle vzoru student vyprodukuje vlastní text jednoduchých vět v 1. osobě singuláru, u čehož si procvičí i genitivní formy podstatných jmen.

Text k prezentaci: Prezentace Psaní se orientuje na recept bábovky, kde budou zábavnou formou uvedeny pokyny, jak upéct bábovku. Text se zabývá komunikačními potřebami a prioritami studentů, kde procvičují infinitivní formu sloves a seznamují se s dalšími slovesy zakončené na *-at*, *-st*, *it*. K aktivizaci psaní má přispět kontakt cizince s typickým českým pokrmem, který je prostředkem pro konkrétnější seznámení se s českým prostředím. Vybraná podstatná jména potřebná k sestavení receptu jsou adekvátně zobrazena na snímcích v prezentaci a obrázky s daným pracovním postupem jsou vybírány tak, aby byl student schopen odvodit postupný průběh při výrobě bábovky.

Cíl: Bakalářská práce si klade za cíl popsat metodiku při práci s jednotlivými snímky prezentující postup pečení bábovky, který představuje vizuálně i graficky znázorněné lexikální prostředky, ze kterých jsou studenti schopni vytvořit gramatickou výstavbu textu v 1. osobě singuláru.

Další cíle: Na konci práce s metodickým listem žák umí pracovat s dalšími slovesy, které umí spojit do jednoduché věty. Ovládá techniku psaní a dokáže zaznamenat text podle imitace psaného vzoru.

Návaznost na téma: Presentace se drží tématu jídlo, strava, vaření, a tím navazuje na předchozí prezentace podobné látky.

Cílová skupina: žáci cizinci, začátečníci na úrovni A1

Organizace řízení učební činnosti: skupinová, individuální

Organizace prostorová: školní učebna

Druh učebního materiálu: powerpointová prezentace

Učební pomůcky: tabule

Klíčová slova: bábovka, recept

Celková časová dotace: 25 min. Přibližný čas pro práci s jednotlivými aktivitami je uveden vždy samostatně u každé aktivity.

Metodika:

Každou aktivitu předznamenávají obrázky vyjadřující obecné instrukce, které mají umožnit začátečníkům snadnější porozumění. Koncovky daných slov, které si mají žáci během výuky zopakovat jsou v prezentaci barevně označeny a ozvláštněny animací, kterou prezentace umožňuje. Postup při pečení je vizuálně znázorněn snímky, které na sebe logicky navazují, aby studenti přesně podle instrukcí mohli s receptem pracovat. U každé aktivity jsou uvedena čísla snímků, kterých se aktivita týká. Na konci v metodických pokynech u jednotlivých aktivit je vždy uveden konkrétní snímek, kterým aktivita končí.

Aktivita č. 1 žáky seznamuje žáky, jak mají upéct bábovku. V aktivitě č. 2 zopakují skupiny sloves, které uplatní v další aktivitě. V aktivitě č. 3 vyprodukují vlastní text sloužící hlavně k nácviku českého grafického systému, ve kterém

procvičují slovesa v 1. osobě singuláru a genitivní formy podstatných jmen. Závěrečná aktivita č. 4 se zaměřuje na případné chyby studentovy psané produkce.

Partikulární komentáře k aktivitám:

AKTIVITA 1:

- ***Sledujte*** (snímky č. 1-11)

Cíl: studenti se seznamují s postupem pečení bábovky, získávají novou slovní zásobu

Čas: 5 min.

Na začátku hodiny pedagog řekne studentům, že dnes se naučí péct bábovku. Spustí snímek s obrázkem bábovky, aby studenti věděli, co je to bábovka. Nyní následuje pracovní postup s vizuální podporou, jak upéct bábovku. Po prezentaci receptu se zeptá, zda všemu rozuměli.

AKTIVITA 2:

- ***Vyčasujte slovesa*** (snímky č. 12)

Cíl: žáci písemně procvičují slovesa, aby si tím zopakovali skupiny sloves, které budou používat při psané produkci textu

Čas: 5 minut

Ted' vyučující napíše na tabuli slovesa *dělat*, *mluvit*, *číst* a zadá studentům ústní pokyn, aby je vyčasovali písemně ve všech osobách. Až to vypracují, spustí další snímek a ukáže na obrazovce počítače správně vyčasovaná slovesa a zeptá se, kdo měl kolik chyb.

AKTIVITA 3:

- *Napište recept v 1. osobě singuláru (já)* (snímky č. 13-14)

Cíl: žák umí napsat recept v 1. osobě singuláru

Čas: 10 minut

Vyučující spustí snímek, kde se objeví skupiny sloves, a k nim sloveso, podle kterého ho budou časovat. Učitel upozorní na slovesa v levém sloupci, která žáci použijí při psaní textu. Pak spustí poslední snímek s písemným vzorem, který jim bude sloužit jako nápověda, a dá studentům pokyn, aby vypracovali pracovní postup v 1. osobě sg.

AKTIVITA 4:

- *Pantomima* (snímky č. 51 – 71)

Cíl: žák si uvědomuje chyby a umí seřadit recept

Čas: 10 minut

Po zpracování textu žáci text frontálně přečtou, pak si vyberou jeden bod z receptu, který pantomimicky předvedou, ostatní studenti to mají uhodnout. Až to studenti uhodnou, žák to napíše na tabuli, takto postupují všichni žáci. Až jsou na tabuli vypsány všechny body receptu, žáci mají za úkol recept v logické návaznosti seřadit. U písemné produkce textu pedagog kontroluje písmo studentů a na případné nesrovnalosti upozorňuje. Po skončení hodiny si texty vybere, aby mohl ohodnotit jejich písemný záznam.

11. Závěr

V úvodu je podán výklad o vlivu mediálních vzdělávacích prostředků se širokým polem působnosti ve vzdělávání, které v současné době výrazně zasahují do výuky cizích jazyků. Důraz je kladen na nové technologie ve výuce češtiny jako cizího jazyka, které chtějí podpořit pokrokovou formu výuky. Práce definuje média, zmiňuje jejich funkce a rozdělení, podrobně se věnuje powerpointové prezentaci. Zaměřuje se na její funkce, výhody i nevýhody a vysvětluje základní postupy práce s prezentací, je podán i návod, jak podobnou prezentaci vytvořit. Autorka se zabývá i srovnáním didaktických prostředků klasických a moderních a uvádí možnosti vizuální názornosti a signální gramatiky, které se ve značné míře vyskytují ve vytvořených powerpointových prezentacích.

Probírány jsou metodické postupy a principy, jejichž dodržováním se má dospět ke zdařilé výuce, a proto je každý princip analyzován, zda se v prezentacích vyskytuje. Metody odkazují na moderní vyučování podané zajímavým a netradičním způsobem, kterou se prezentace snaží být. V podkapitole role zprostředkovacího jazyka jsou podány informace o vlivu zprostředkovacího jazyka ve výuce, který lze díky vizuálním médiím vyloučit. Zmíněna je i role učitele, který bude neustále součástí pedagogického procesu, a i když jsou média náležitým doplněním výuky, učitele nedokážou nahradit, protože jedině on je schopen reagovat na případně vzniklé dotazy.

Bakalářská práce se opírá jak o oblast filologickou, ale rozebírá i teorii technologickou, která využívá moderní prostředky ve výuce, proto práce předkládá informace o přípravě učitele, jak má s moderními technickými prostředky pracovat.

V praktické části je podáno pět zpracovaných prezentací a k nim příslušných metodických listů, které se zaměřují na výuku slovní zásoby, gramatiky, čtení, psaní a mluvení pro cizince na úrovni A1, kdy cizinec získává znalost přirozeného jazyka. K získání znalosti češtiny jako cílového jazyka je potřebná motivace studentů, kterou mají tyto prezentace podporovat. Vytvořené prezentace se zabývají jazykovými

prostředky a řečovými dovednostmi, proto jsou nejdříve rozebírány teoreticky a na základě teoretických znalostí se autorka snaží odvodit, jak se odrážejí ve výuce.

Autorka nejprve zpracovala prezentaci pro výuku názvů deseti barev, kterou demonstruje na potravinách. Na snímcích označující barevné potraviny vysvětluje rodové rozlišení adjektiv a substantiv. Pomocí vizuální podpory obrázků chce procvičit novou slovní zásobu, a na ní fixovat koncovky podstatných a přídavných jmen. V prezentaci Gramatika rozlišuje obrázky na mužská a ženská povolání, kdy na příkladech uvádí pravidelné koncovky povolání mužského a ženského rodu, a v aktivitách se studenti naučí rozeznávat dané koncovky a používat je. Další prezentace s názvem Mluvení podporuje komunikování v obchodě, kdy se žáci naučí ustálené vazby při nakupování pomocí demonstrativního dialogu prodavačky a zákazníka. Nácvik mluvení autorka provádí prostřednictvím různých aktivit, ve kterých se zaměřuje na nácvik výslovnosti, procvičování slovní zásoby a automatizaci gramatických struktur. V prezentaci Čtení předkládá text s jednoduše strukturovanými větami, který je dělený do odstavců, aby se student snadněji orientoval v textu. Aktivita jsou zaměřeny především na vyhledávání informací z textu, které student použije při práci s různými cvičeními sloužící k ověření porozumění textu. V poslední prezentaci vytvořila materiál pro výuku psaní. Seznamuje žáky s postupem, jak mají upéct bábovku a s potřebnou slovní zásobou, kterou budou používat při tvorbě psaného textu.

V metodických listech autorka podrobně popisuje práci s jednotlivými aktivitami ve výše uvedených prezentacích a předkládá metodiku výuky při práci s powerpointem. Prezentaci strukturuje na části s jednotlivými aktivitami, u kterých uvádí čísla snímků vztahujících se k dané aktivitě. V metodických listech zmiňuje hlavní cíle prezentace, přibližnou časovou dotaci při daných činnostech a učební pomůcky.

Autorka doufá, že podala inspirující práce a věří, že budou vznikat další prezentace, které najdou své uplatnění ve výuce pro studenty, i pro učitele.

12. Seznam použité literatury

12.1. Odborné publikace

- [1] Bertrand, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha : Portál, 1998. 247 s. ISBN 80-7178-216-5
- [2] Bělecký, Z. *Klíčové kompetence v základním vzdělávání*. Praha : VÚP, 2007. 75 s. ISBN 978-80-87000-07-6
- [3] Burton, G. - Jiráček, J. *Úvod do studia médií*. Brno : Barrister a Principal, 2001. 391 s. ISBN 80-85947-67-6
- [4] Geschwinder, J. *Technické prostředky ve výuce*. Olomouc : UP, 1995. 57 s. ISBN 80-7067-584-5
- [5] Hendrich, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha : SPN, 1998. 498 s.
- [6] Hrdlička, M. *Cizí jazyk čeština*. Praha : ISV, 2002. ISBN 80-85866-98-6
- [7] Komenský, J. A. *Didaktika velká*. Brno : Komenium, 1948. str. 252
- [8] Komenský, J. A., *Orbis sensualium pictus*. Praha : Trizonia. 1991. str. 155. ISBN 80-900953-0-5
- [9] Magera, I. *PowerPoint 2000*. Praha : Computer Press, 1999. 292 s. ISBN 80-7226-223-8
- [10] Maňák, J. - Švec, V. *Výukové metody*. Brno : MU, 2003. 219 s. ISBN 80-7315-039-5
- [11] Podrápská, K.. *Poznámky k signální gramatice*. Fraus: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi. 2003/2004, roč. 47, č. 4, s. 129. ISSN : 1210-0811
- [12] Průcha, J.: *Učebnice: teorie a analýzy edukačního média*, Brno : Paido, 1998. 148 s. 80-85931-49-4.
- [13] Ries, L. *Auditivní a audioorální metody ve vyučování jazyků*. Praha : SPN, 1979. 110 s.

- [14] Škodová, S. *Signální gramatika ve výuce češtiny jako cizího jazyka*. In *Čeština (jako) cizí jazyk. Skriptum*. Ed Dana NÝVLTOVÁ et al. Praha : FF UK, 2009, s. 76–85.
- [15] Škodová, S.; Štindlová, B. *Možnosti signálního ztvárnění gramatických pravidel v učebnicích cizích jazyků*. In In Uličný, O. (ed.). *Euroletteraria & Eurolinga 2007. Sborník z konference*. Liberec : TUL, 2008, s. 307-314.

12.2. Učebnice

- [1] Bednářová, I., Pintarová, M. *Communicative Czech*. 1. vydání. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, 1995. 262 s.
- [2] Holá, L. *Czech step by step*. 1. vydání. Praha : Fragment, 2004. 288 s.

12. 3. Internetové zdroje

- [1] Procházková, Ivana. *Co je čtenářská gramotnost, proč a jak ji rozvíjet?* *Clanky.rvp.cz* [online]. 2006, [cit. 30. 5. 2008] Dostupné z WWW: <http://Clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/446/co-je-ctenarska-gramotnost-proc-a-jak-ji-rozvijet-.html>
- [2] Procházková, Ivana. *Čeština jako jazyk cizí*. *Czechkid.cz* [online]. 2007 [cit. 30. 11. 2010] Dostupné z WWW: <http://www.czechkid.cz/si1030.html>

12.4. Zdroje obrázků

12.4.1. Prezentace Slovní zásoba

- [1] oko – <http://violetwallet.blogspot.com/2011/01/ano-ano.html>
- [2] psaní – http://www.mordemy.info/wp-content/uploads/2010/05/writing_hand-300x300.jpg
- [3] vykřičník <http://www.zjosefovadvora.ic.cz/vykricnik.png>
- [4] rýže http://www.tyden.cz/obrazek/4a95370c0feba/ryze-4a953b7ef2c2d_255x323.jpg
- [5] banán <http://www.harfasport.cz/userfiles/img/Zpravodaj/Clanek-01-1/banan.jpg>
- [6] pomeranč http://www.eshop-rychle.cz/fotky10694/fotos/_vyr_93pomeranc.jpg
- [7] kečup <http://www.libex.sk/img/commodities/1013946/01.jpg>
- [8] šunka <http://www.sunkasissi.cz/sk/img/sunka.jpg>
- [9] sýr <http://www.foodsubs.com/Photos/cheese-dutchleerdammer.jpg>
- [10] lilek <http://www.zapalena-kucharka.cz/files-kucharky/small/lilek-ioba1.jpg>
- [11] hroznové víno http://img.blesk.cz/img/1/full/221581_vino-hrozen-hroznove-vino.jpg
- [12] pepř http://www.koreni.cz/photos/jednodruhove/pepr_cerny_c.jpg
- [13] okurka http://img.dailymail.co.uk/i/pix/2007/08_03/cucumberDM2708_468x367.jpg
- [14] rajče <http://www.freeclipartpictures.com/clipart/clip-art/pictures/tomato.jpg>
- [15] ústa http://www.clipartguide.com/_small/0808-0711-1417-5237.jpg
- [16] brokolice <http://files.chalupaudedka.webnode.cz/200002009-bc181bd122/brokolice.jpg>
- [17] chléb http://www.nopek.cz/editor/image/produkty1/obrazek_15.jpg
- [18] jablko <http://www.pekneobrazy.sk/images/obrazy/681.jpg>
- [19] mléko http://napojemarket.cz/data/product/1442_2023.jpg

12.4.2. Prezentace Gramatika

- [1] doktor http://img.blesk.cz/img/1/gallery/207093_lekar-doktor.jpg
- [2] doktorka http://www.bedekerzdravia.sk/Image/2_2008/pekna_doktorka.jpg
- [3] učitel http://i.lidovky.cz/06/031/Ingal/HLM118cc2_ucitel.jpg
- [4] masérka <http://jitrenka.snadno.eu/Soboa44.jpg>
- [5] zubař <http://www.dentist-plano.org/wp-content/uploads/2010/04/plano-dentists.jpg>
- [6] zubařka http://mm.denik.cz/47/23/zubar_denik_clanek_solo.jpg
- [7] fotograf <http://www.lakave.info/img/fotograf.jpg>

- [8] fotografka <http://img.ihned.cz/attachment.php/430/20213430/GVlxRzLowqCHW1anPgNK94M36DOsfyTt/ficova.jpg>
- [9] moderátor, moderátorka <http://img.aktualne.centrum.cz/196/75/1967589-michaela-ochotska-ray-koranteng.jpg>
- [10] kadeřnice http://mm.denik.cz/6/a8/kadernice_vaclava_vackarova_denik_clanek_solo.jpg
- [11] úředník http://media.novinky.cz/618/106185-top_foto2-rfngk.jpg
- [12] úřednice <http://www.ascom.ch/ch-de/kauffrau.jpg>
- [13] klavíristka http://mm.denik.cz/33/43/250208klaviristka_handzusova_denik_clanek_solo.jpg
- [14] pošťák <http://img.aktualne.centrum.cz/146/87/1468796-postak-ilustracni-snimek.jpg>

12.4.3. Prezentace Mluvení

- [1] dvacetikoruna http://mm.denik.cz/17/19/dvacetikoruna_vaclav_mince_finance_denik-galerie.jpg
- [2] desetikoruna http://www.sberatel.com/diskuse/imagesExtension/img/5267/80146/3070_fKThOp.JPG
- [3] pětikoruna http://www.spolcs.cz/storage/201001170451_5k.jpg
- [4] prodavačka http://www.agroweb.cz/files/image/Zpravodajstvi/potraviny%20pekarna_750x563.JPG
- [5] rohlíky <http://www.domaci-pekarny.com/gf/image/recepty/bezlepkov%C3%A9%20rohl%C3%ADky.jpg>
- [6] smajlík <http://www.pslib.cz/martin.frydrych/smajlik.jpg>
- [7] smajlík 2 http://nd02.jxs.cz/206/376/d2652b9052_52498993_o2.gif

12.4.4. Prezentace Čtení

- [1] kniha <http://cms.kmo.cz/files/plugins-images/900/76-kniha%5B1%5D.gif>
- [2] knedlo-vepřo-zelo <http://vlada.ajgl.cz/uploads/kucharka/DSC00952.JPG>
- [3] boršč <http://ukrajina.vycestuj.com/wp-content/uploads/2010/01/ukrajinsky-borsc.jpg>
- [4] kungpao <http://www.cinska-restaurace.cz/jidelni-listek/drubez-chicken/6-kure-kung-pao-ryze.jpg>
- [5] sushi http://nd01.jxs.cz/899/678/efdaa41762_38137339_o2.jpg
- [6] pizza <http://files.pizzacb.webnode.cz/200000027-d6205d71a1/lago-pizza.jpg>
- [7] Česká republika <http://www.ceska-republikainfo.cz/wp-content/gallery/ceska-republika/ceska-republika-2.jpg>

- [8] Moskva http://i.pravda.sk/07/042/skcl/P231a54e5_moskvaV.jpg
- [9] Čína <http://www.hybrid.cz/obrazky/cina-sanghaj.jpg>
- [10] Itálie http://www.e-cestovka.sk/files/ec/obsah_zajazdu/juzne-taliansko-karibik-stredomoria/obr3.jpg

12.4.5. Prezentace Psaní

- [1] polohrubá mouka <http://static.akcniceny.cz/foto/vyroby/643500/643462.jpg>
- [2] cukr http://www.hokynarstvi.com/images/cukr_krupice.jpg
- [3] vejce <http://unchealthcare.files.wordpress.com/2009/11/egg.jpg>
- [4] prášek do pečiva http://www.labeta.cz/blob.php?produkty_nahled=35
- [5] vanilkový cukr http://www.oetker.cz/oetker_cz/file/debi-7ptlzt.cz.0/Vanilkovy_cukr.jpg
- [6] ušlehat <http://www.slehace.cz/images/3.png>
- [7] forma na bábovku http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQAh6i-YIBOqNpS6loRHd42bv8l9GFv-e1Xj76ZN_7ZjnuU3B3e&t=1
- [8] vysypaná forma http://www.cuketka.cz/wp-content/uploads/Babovka_51.jpg
- [9] těsto http://nd04.jxs.cz/122/024/4ecb468205_70929587_o2.jpg
- [10] trouba <http://www.appliancist.com/pyrolytic-oven-zannusi-zyb594x.jpg>
- [11] propiska http://nd04.jxs.cz/934/046/749883917b_73090874_o2.jpg

13. Přílohy

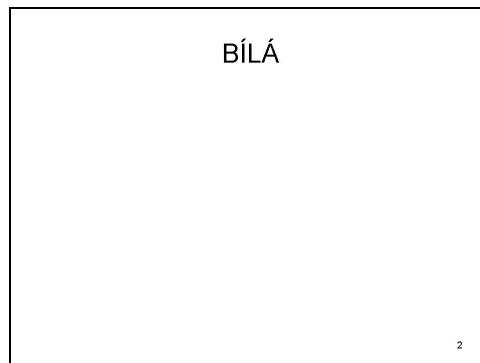
- 13.1. Příloha č. 1 – Presentace Slovní zásoba
- 13.2. Příloha č. 2 – Presentace Gramatika
- 13.3. Příloha č. 3 – Presentace Mluvení
- 13.4. Příloha č. 4 – Presentace Čtení
- 13.5. Příloha č. 5 – Presentace Psaní
- 13.6. Příloha č. 6 – CD s prezentacemi

13.1. Příloha č. 1. – Presentace Slovní zásoba

Snímek č. 1

Snímek č. 2

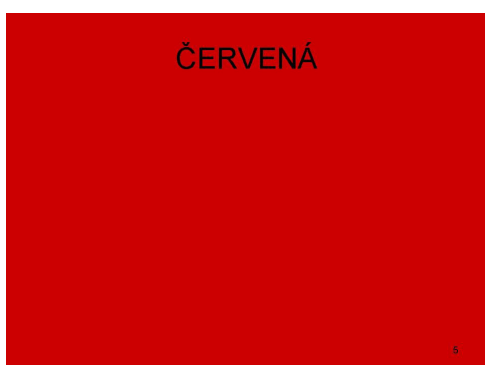
Snímek č. 3

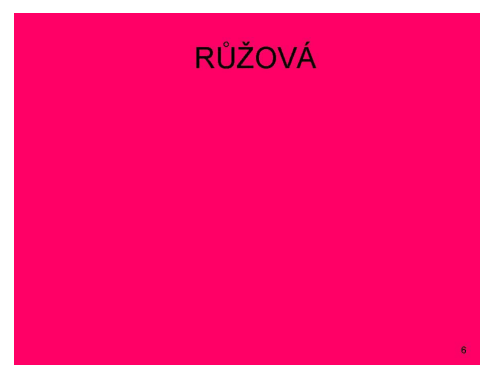
Snímek č. 4

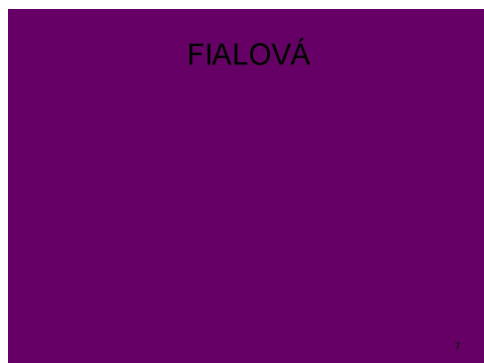
Snímek č. 5

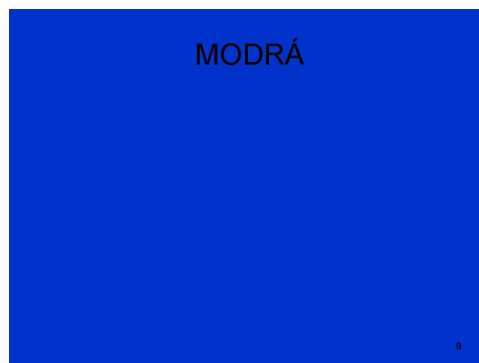
Snímek č. 6

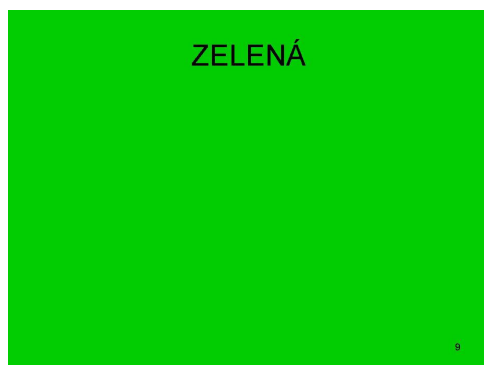
Snímek č. 7

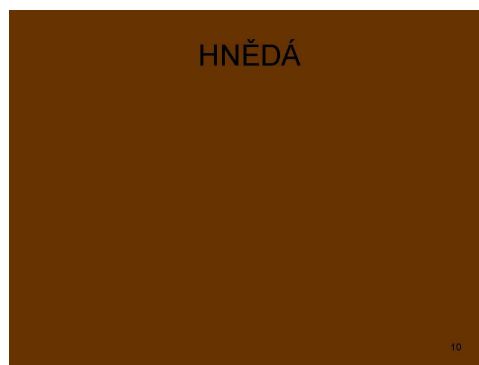
Snímek č. 8

Snímek č. 9

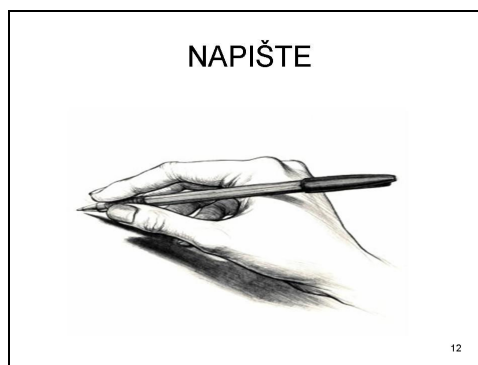
Snímek č. 10

Snímek č. 11

Snímek č. 12

Snímek č. 13

Snímek č. 14

Snímek č. 15

Snímek č. 16

Snímek č. 17

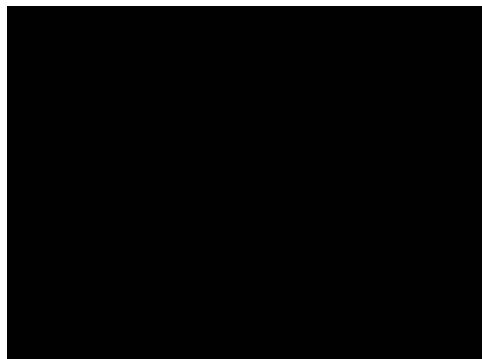
Snímek č. 18

Snímek č. 19

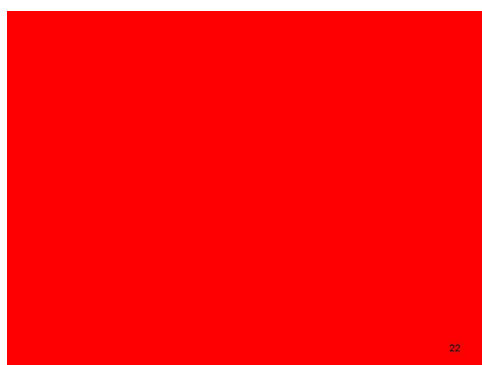
Snímek č. 20

Snímek č. 21

Snímek č. 22

Snímek č. 23

Snímek č. 24

Snímek č. 25

Snímek č. 26

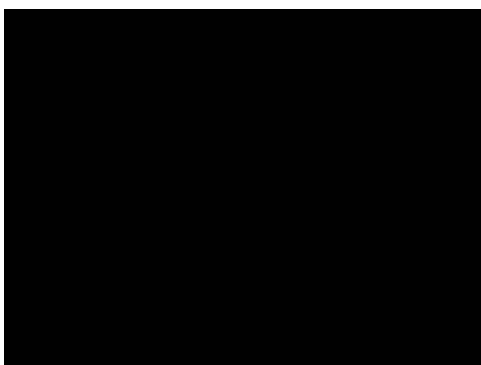
Snímek č. 27

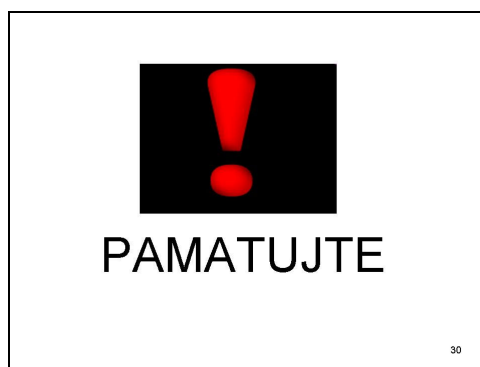
Snímek č. 28

Snímek č. 29

Snímek č. 30

Snímek č. 31

Snímek č. 32

Snímek č. 33

Snímek č. 34

Snímek č. 35

Snímek č. 36

Snímek č. 37

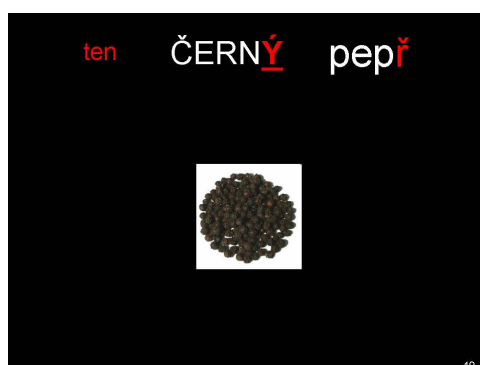
Snímek č. 38

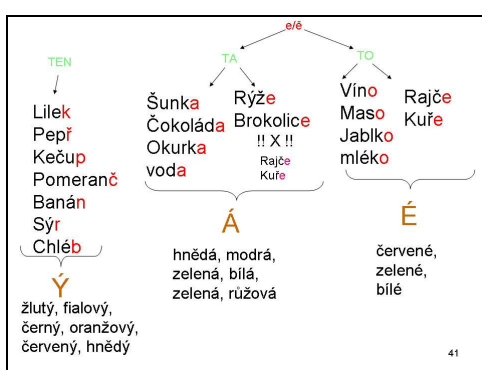
Snímek č. 39

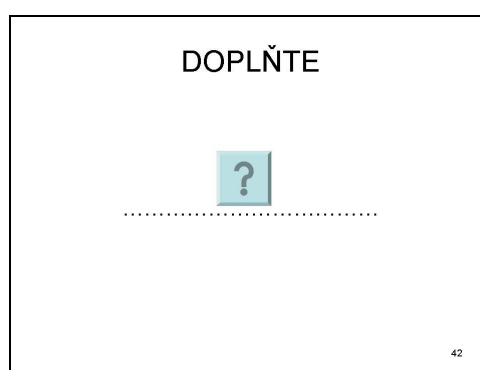
Snímek č. 4

Snímek č. 41

Snímek č. 42

Snímek č. 43

Snímek č. 44

Snímek č. 45

Snímek č. 46

Snímek č. 47

Snímek č. 48

Snímek č. 49

Kečup je**červený**.....

49

Snímek č. 50

Maso je**červené**.....

50

Snímek č. 51

Odpovězte! ANO/NE

51

Snímek č. 52

Je **ta** voda modrá?

52

Snímek č. 53

ANO

53

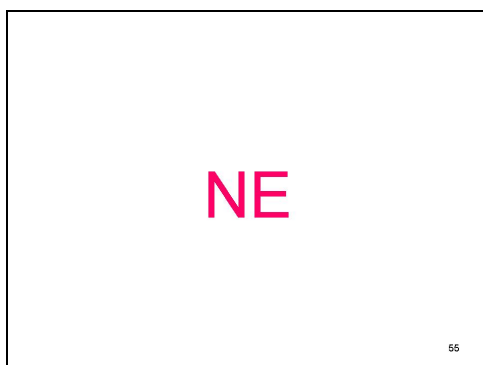
Snímek č. 54

Je **ta** brokolice žlutá?

54

Snímek č. 55

Snímek č. 56

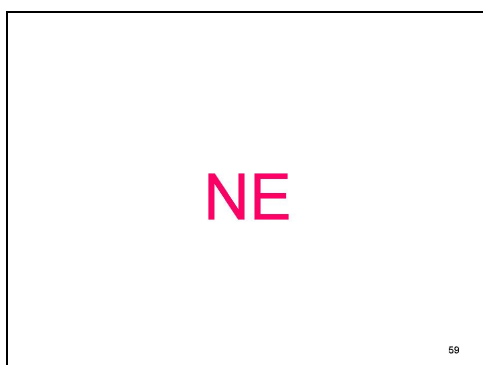
Snímek č. 57

Snímek č. 58

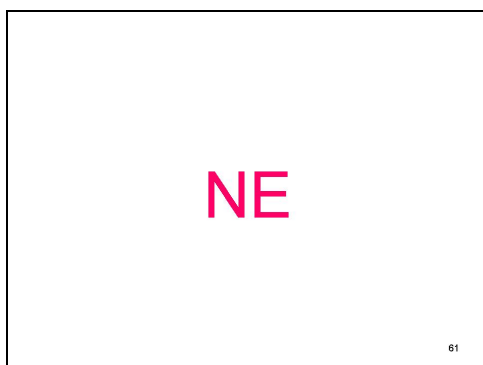
Snímek č. 59

Snímek č. 60

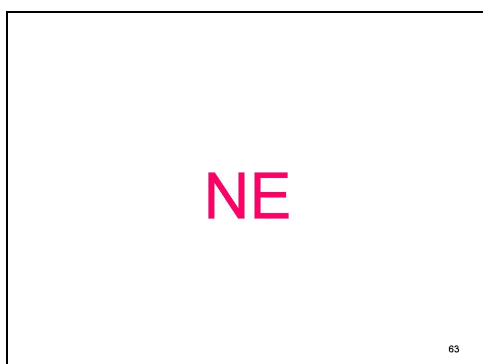
Snímek č. 61

Snímek č. 62

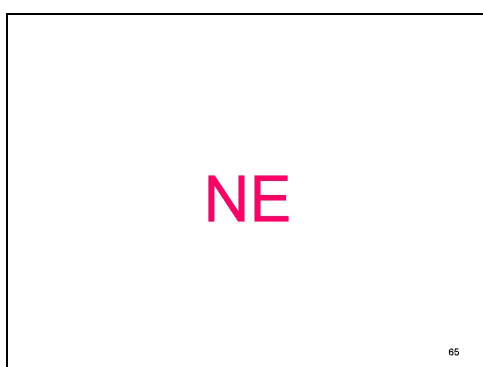
Snímek č. 63

Snímek č. 64

Snímek č. 65

Snímek č. 66

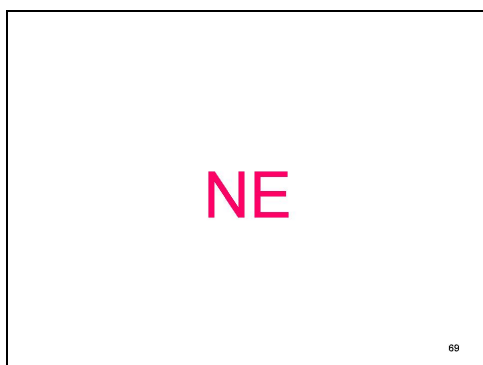
Snímek č. 67

Snímek č. 68

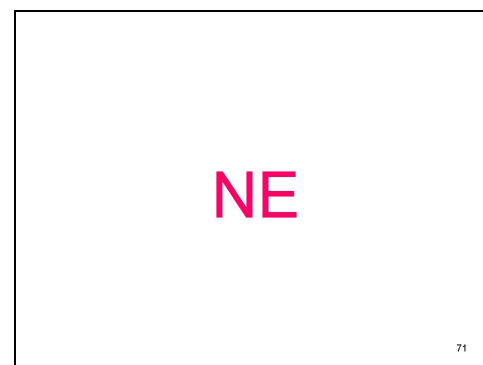
Snímek č. 69

Snímek č. 70

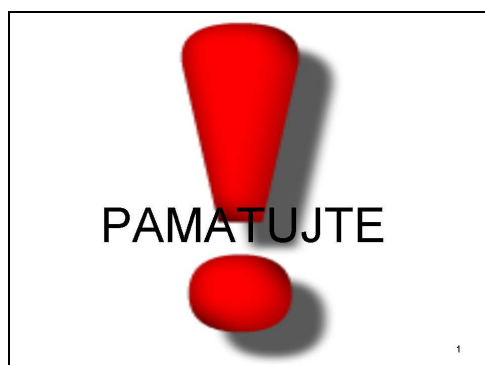

Snímek č. 71

13.2. Příloha č. 2 – Prezentace Gramatika

Snímek č. 1

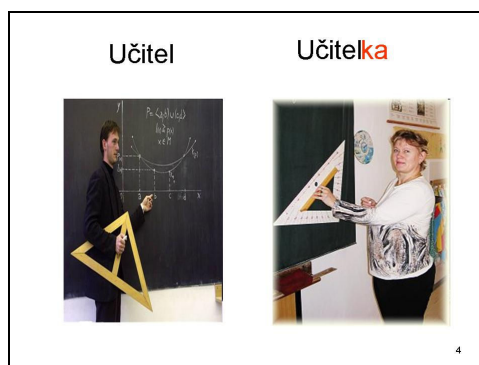
Snímek č. 2

Snímek č. 3

Snímek č. 4

Snímek č. 5

Snímek č. 6

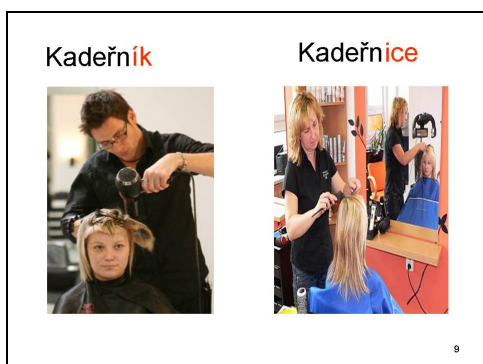
Snímek č. 7

Snímek č. 8

Snímek č. 9

Snímek č. 10

Snímek č. 11

Snímek č. 12

Snímek č. 13

Klavíri **sta**

Klavíri **stka**

13

Snímek č. 14

Flori **sta**

Flori**stka**

14

Snímek č. 15

Pošt **ák**

Pošt**ačka**

15

Snímek č. 16

Zpěv **ák**

Zpěv**ačka**

16

Snímek č. 17

DOPLŇTE

muž	žena
	MODERÁTORKA
POŠTÁK	
	MASÉRKA
ZPĚVÁK	
KLAVÍRISTA	
	TURISTKA
	POLICISTKA

17

Snímek č. 18

DOPLŇTE

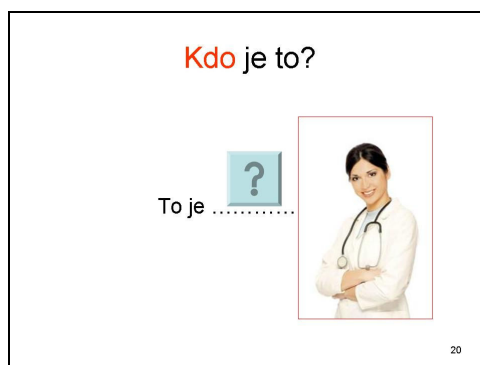
muž	žena
MODERÁTOR	MODERÁTORKA
POŠTÁK	POŠTAČKA
MASÉR	MASÉRKA
ZPĚVÁK	ZPĚVAČKA
KLAVÍRISTA	KLAVÍRISTKA
TURISTA	TURISTKA
POLICISTA	POLICISTKA

18

Snímek č. 19

Snímek č. 20

Snímek č. 21

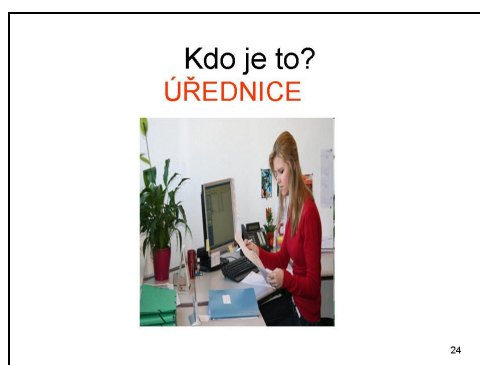
Snímek č. 22

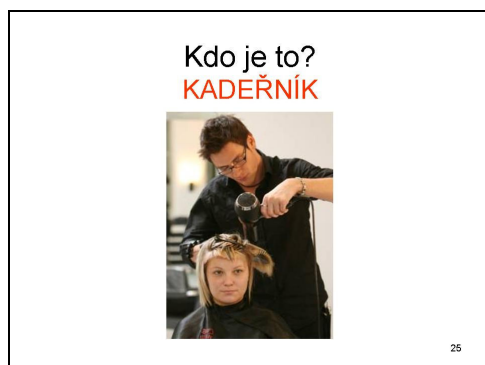
Snímek č. 23

Snímek č. 24

Snímek č. 25

Snímek č. 26

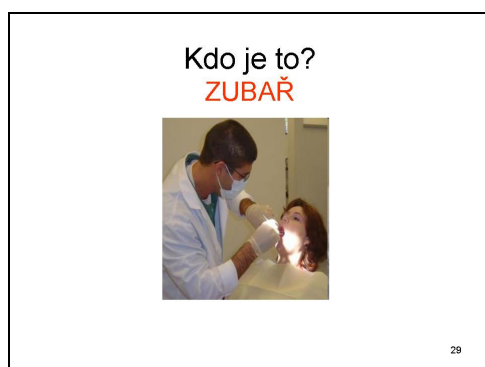
Snímek č. 27

Snímek č. 28

Snímek č. 29

13.3. Příloha č. 3 – Prezentace Mluvení

Snímek č. 1

Snímek č. 2

Snímek č. 3

Snímek č. 4

Snímek č. 5

Snímek č. 6

Snímek č. 7

Snímek č. 8

Snímek č. 9

Snímek č. 10

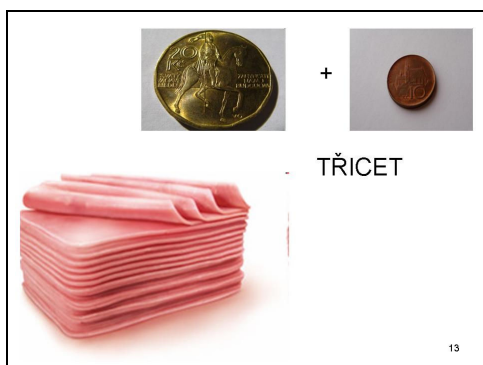
Snímek č. 11

Snímek č. 12

Snímek č. 13

Snímek č. 14

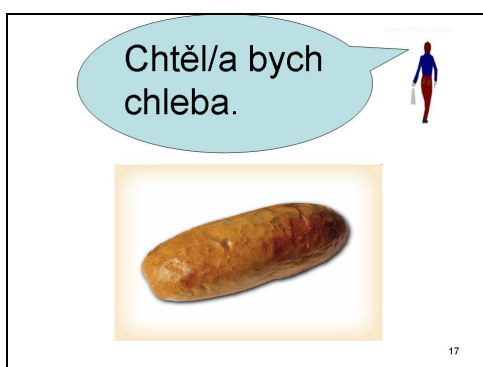
Snímek č. 15

Snímek č. 16

Snímek č. 17

Snímek č. 18

Snímek č. 19

Snímek č. 20

Snímek č. 21

Snímek č. 22

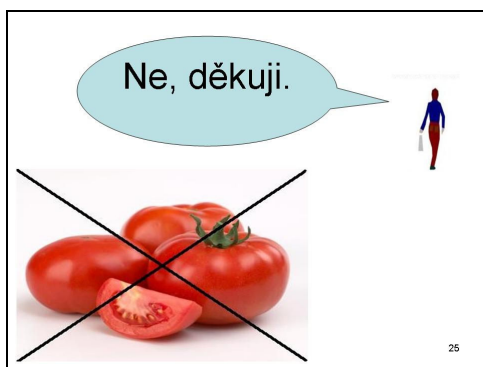
Snímek č. 23

Snímek č. 24

Snímek č. 25

Snímek č. 26

Snímek č. 27

Snímek č. 28

Snímek č. 29

Snímek č. 30

Snímek č. 31

Stojí to 70 Kč.
Nashledanou.

31

Snímek č. 32

Nashledanou.

32

Snímek č. 33

Dobrý den.
Co si
.....?

33

Snímek č. 34

Chtěl/a
chleba.

34

Snímek č. 35

Celý nebo
.....?

35

Snímek č. 36

..... si
půlku.

36

Snímek č. 37

Snímek č. 38

Snímek č. 39

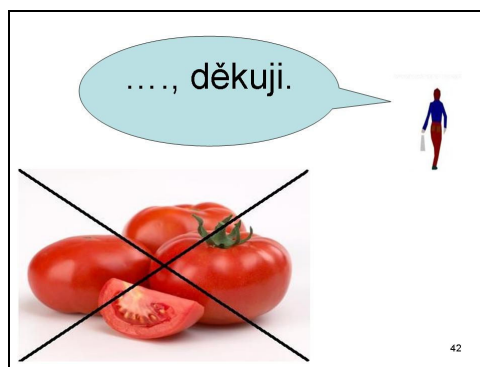
Snímek č. 40

Snímek č. 41

Snímek č. 42

Snímek č. 43

Snímek č. 44

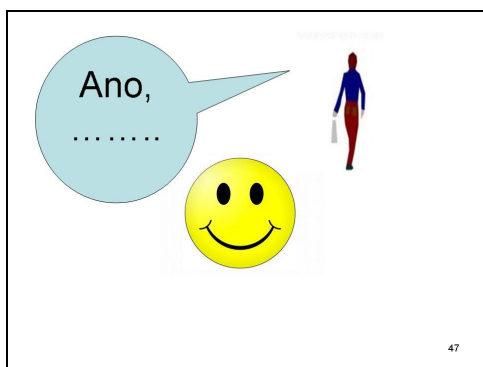
Snímek č. 45

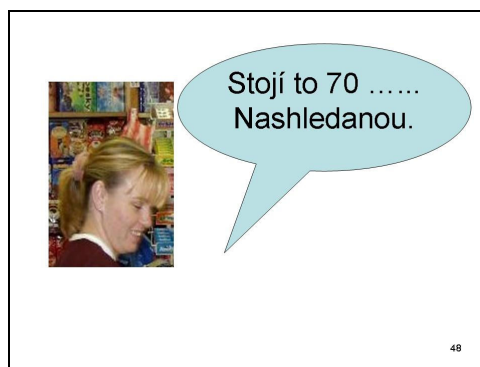
Snímek č. 46

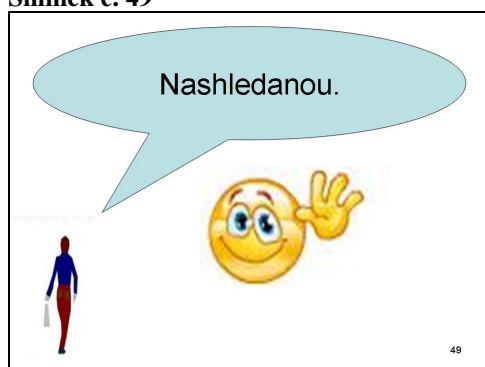
Snímek č. 47

Snímek č. 48

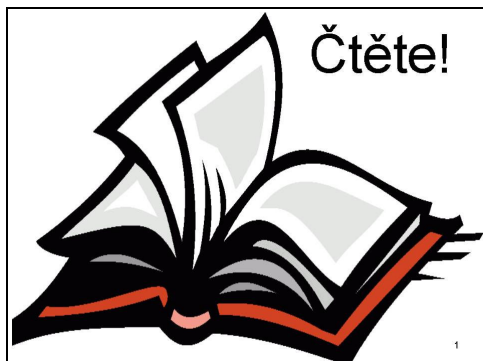

Snímek č. 49

13.4. Příloha č. 4 – Presentace Čtení

Snímek č. 1

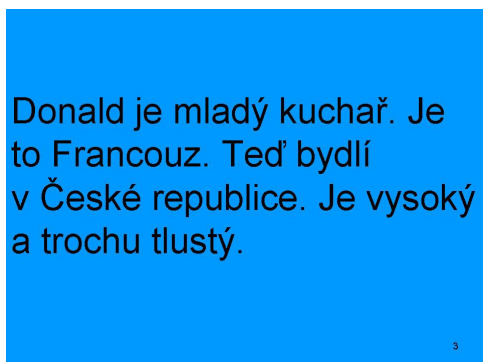
Snímek č. 2

Donald je mladý kuchař. Je to Francouz. Teď bydlí v České republice. Je vysoký a trochu tlustý. Už dva roky pracuje v restauraci Alfa v Praze. Restaurace Alfa je blízko od jeho domu, asi 5 minut autem nebo 25 minut pěšky. Alfa je dobrá restaurace, chodí sem hodně lidí. Petr dříve hodně cestoval. Byl v Číně, v Rusku, v Japonsku a v Itálii, proto zná mnoho jídel jako jsou kung pao, boršč a sushi a pizza. Nejradši má kung pao a sushi. Pizzu a boršč Donald nemá rád. Jeho koníčkem je vaření a sbírání časopisů s různými recepty. Donald má rád česká jídla. Nejradši jí knedlo-vepřo-zelo. Knedlo-vepřo-zelo je jídlo dobré, ale nezdravé. Často drží dietu, protože naše strava je pro něj příliš těžká. Po jídle pije hodně vody a džusu. Nemá rád kávu a pivo. Donald má velké přání. Chtěl by mít v České republice vlastní restauraci a vařit francouzské speciality. Otevření plánuje v březnu a zve vás na návštěvu do své restaurace Donaldův dvůr.

A photograph of a chef, Donald, wearing a white chef's hat and a white uniform with a blue apron. He is standing in a kitchen, looking towards the camera. A small number '2' is in the bottom right corner of the image frame.

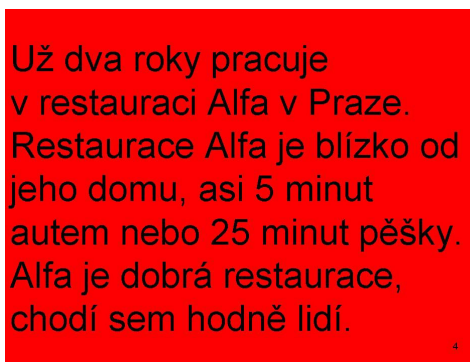
Snímek č. 3

Donald je mladý kuchař. Je to Francouz. Teď bydlí v České republice. Je vysoký a trochu tlustý.

A solid blue rectangular background with the text from Snímek č. 3. A small number '3' is in the bottom right corner.

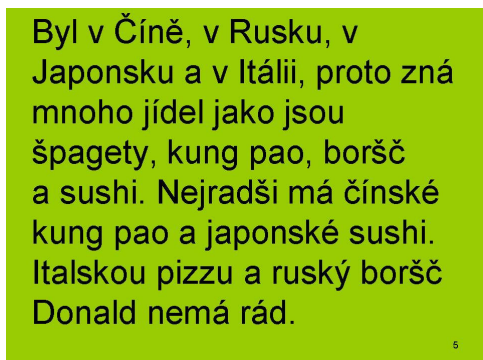
Snímek č. 4

Už dva roky pracuje v restauraci Alfa v Praze. Restaurace Alfa je blízko od jeho domu, asi 5 minut autem nebo 25 minut pěšky. Alfa je dobrá restaurace, chodí sem hodně lidí.

A solid red rectangular background with the text from Snímek č. 4. A small number '4' is in the bottom right corner.

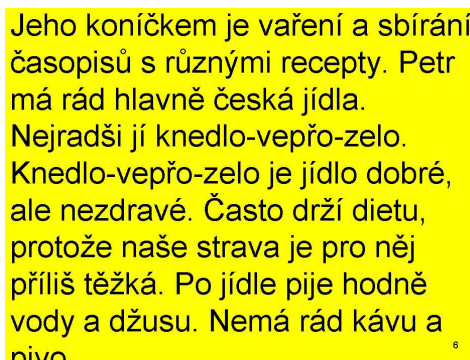
Snímek č. 5

Byl v Číně, v Rusku, v Japonsku a v Itálii, proto zná mnoho jídel jako jsou špagety, kung pao, boršč a sushi. Nejradši má čínské kung pao a japonské sushi. Italskou pizzu a ruský boršč Donald nemá rád.

A solid green rectangular background with the text from Snímek č. 5. A small number '5' is in the bottom right corner.

Snímek č. 6

Jeho koníčkem je vaření a sbírání časopisů s různými recepty. Petr má rád hlavně česká jídla. Nejradši jí knedlo-vepřo-zelo. Knedlo-vepřo-zelo je jídlo dobré, ale nezdravé. Často drží dietu, protože naše strava je pro něj příliš těžká. Po jídle pije hodně vody a džusu. Nemá rád kávu a pivo.

A solid yellow rectangular background with the text from Snímek č. 6. A small number '6' is in the bottom right corner.

Snímek č. 7

Donald má velké přání. Chtěl by mít v České republice vlastní restauraci a vařit francouzské speciality. Otevření plánuje v březnu a zve vás na návštěvu do své restaurace Donaldův dvůr. 7

Snímek č. 8

Donald je mladý kuchař. Je to Francouz. Teď bydlí v České republice. Je vysoký a trochu tlustý. Už dva roky pracuje v restauraci Alfa v Praze. Restaurace Alfa je blízko od jeho domu, asi 5 minut autem nebo 25 minut pěšky. Alfa je dobrá restaurace, chodí sem hodně lidí. Petr dříve hodně cestoval. Byl v Číně, v Rusku, v Japonsku a v Itálii, proto zná mnoho jídel jako jsou kung pao, boršč a sushi a pizza. Nejradši má kung pao a sushi. Pizzu a boršč Donald nemá rád. Jeho koníčkem je vaření a sbírání časopisů s různými recepty. Donald má rád česká jídla. Nejradši jí knedlo-vepřo-zelo. Knedlo-vepřo-zelo je jídlo dobré, ale nezdravé. Často drží dietu, protože naše strava je pro něj příliš těžká. Po jídle pije hodně vody a džusu. Nemá rád kávu a pivo. Donald má velké přání. Chtěl by mít v České republice vlastní restauraci a vařit francouzské speciality. Otevření plánuje v březnu a zve vás na návštěvu do své restaurace Donaldův dvůr.

8

Snímek č. 9

Donald pracuje jako

- A) číšník
- B) kuchař
- C) dělník

9

Snímek č. 10

- A) číšník
- B) kuchař
- C) dělník

10

Snímek č. 11

Donald je

- A) Francouz
- B) Ital
- C) Španěl

11

Snímek č. 12

- A) Francouz
- B) Ital
- C) Španěl

12

Snímek č. 13

Donald není

- A) vysoký
- B) mladý
- C) štíhlý

13

Snímek č. 14

- A) vysoký
- B) mladý
- C) štíhlý

14

Snímek č. 15

Donald pracuje

- A) v baru Alfa
- B) v restauraci Alfa
- C) v restauraci Elga

15

Snímek č. 16

- A) v baru Alfa
- B) v restauraci Alfa
- C) v restauraci Elga

16

Snímek č. 17

Donald nebyl

- A) v Japonsku
- B) v Itálii
- C) ve Španělsku

17

Snímek č. 18

- A) v Japonsku
- B) v Itálii
- C) ve Španělsku

18

Snímek č. 19

Cesta do práce Donaldovi trvá

- A) 10 minut pěšky
- B) 5 minut autem
- C) hodinu autobusem

19

Snímek č. 20

- A) 10 minut pěšky
- **B)** 5 minut autem
- C) hodinu autobusem

20

Snímek č. 21

Donaldův koníček není

- A) sbírání časopisů
- B) vaření
- C) plavání

21

Snímek č. 22

- A) sbírání časopisů
- B) vaření
- **C)** plavání

22

Snímek č. 23

Donald bydlí

- A) v České republice
- B) v Řecku
- C) v Itálii

23

Snímek č. 24

- **A)** v České republice
- B) v Řecku
- C) v Itálii

24

Snímek č. 25

Donald bydlel

- A) v Indii
- B) ve Španělsku
- C) ve Francii

25

Snímek č. 26

- A) v Indii
- B) ve Španělsku
- C) ve Francii

26

Snímek č. 27

Knedlo-vepřo-zelo je

- A) těžké jídlo
- B) zdravé jídlo
- C) dietní jídlo

27

Snímek č. 28

- A) těžké jídlo
- B) zdravé jídlo
- C) dietní jídlo

28

Snímek č. 29

Donald pije

- A) málo vody a džusu
- B) hodně vody a džusu
- C) hodně vody a piva

29

Snímek č. 30

- A) málo vody a džusu
- B) hodně vody a džusu
- C) hodně vody a piva

30

Snímek č. 31

Donaldova restaurace se nazývá

- A) Elga
- B) Alfa
- C) Donaldův dvůr

31

Snímek č. 32

- A) Elga
- B) Alfa
- **C) Donaldův dvůr**

32

Snímek č. 33

Doplňte sloveso

Donald.....v Praze.

33

Snímek č. 34

Donald..bydlí..v Praze.

34

Snímek č. 35

Donald.....kuchař.

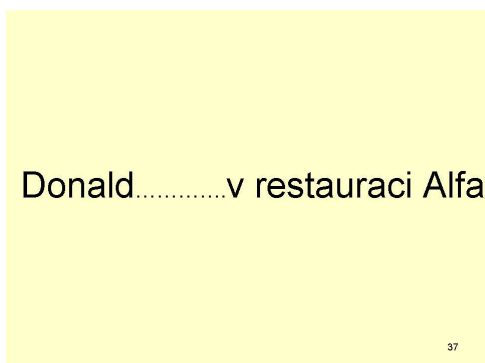
35

Snímek č. 36

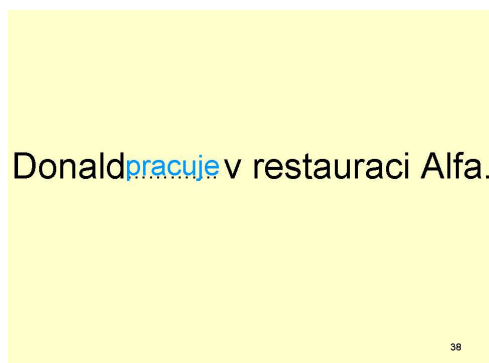
Donald..bydlí..v Praze.

36

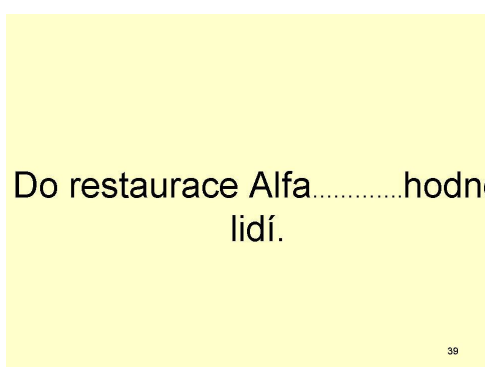
Snímek č. 37

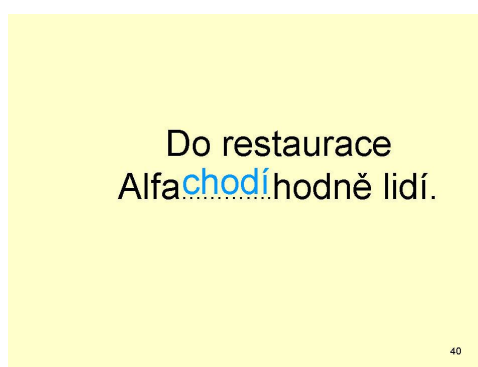
Snímek č. 38

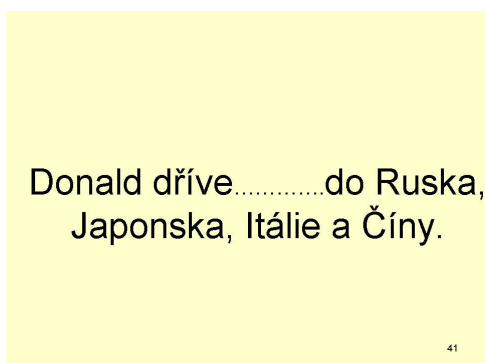
Snímek č. 39

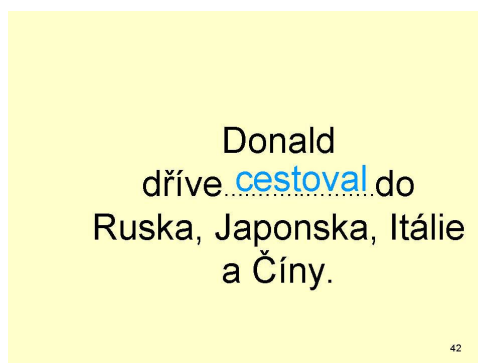
Snímek č. 40

Snímek č. 41

Snímek č. 42

Snímek č. 43

Donald často.....dietu.

43

Snímek č. 44

Donald často...drží...dietu.

44

Snímek č. 45

Donald.....hodně vody a džusu.

45

Snímek č. 46

Donald...pije...hodně vody a džusu.

46

Snímek č. 47

Co vidíte na obrázku?

47

Snímek č. 48

Knedlo-vepřo-zelo

48

Snímek č. 49

Boršč

49

Snímek č. 50

Kung-pao

50

Snímek č. 51

Sushi

51

Snímek č. 52

Pizza

52

Snímek č. 53

Knedlo-vepřo-zelo je typické jídlo
v...

České republice

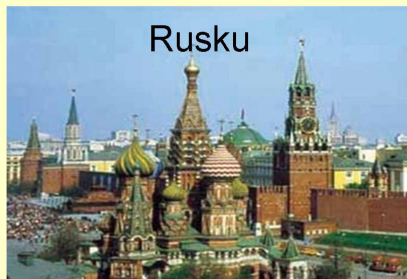

53

Snímek č. 54

Boršč je typické jídlo v...

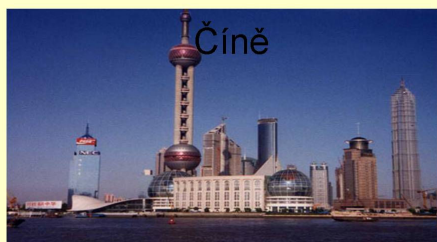
Rusku

54

Snímek č. 55

Kungpao je typické jídlo v...

55

Snímek č. 56

Sushi je typické jídlo v...

56

Snímek č. 57

Pizza je typické jídlo v...

57

13.5. Příloha č. 5 – Prezentace Psaní

Snímek č. 1

Snímek č. 2

Snímek č. 3

Postup:

- 1) oddělit žloutky a bílky
- 2) ušlehat cukr a žloutky
- 3) přidat vodu, olej a mouku s práškem do pečiva
- 4) ušlehat sníh
- 5) smíchat 1+2 a 3
- 6) vymazat a vysypat formu
- 7) péct na 175 stupňů

3

Snímek č. 4

Oddělit žloutky a bílky

bílek

žloutek

4

Snímek č. 5

Ušlehat cukr a žloutky

25 dkg 4 kusy

5

Snímek č. 6

přidat vodu, olej a mouku s práškem do pečiva

1

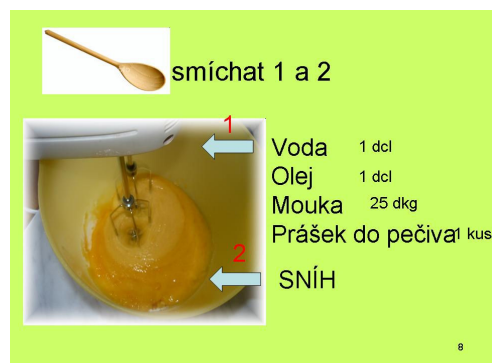
Voda	1 dcl
Olej	1 dcl
Mouka	25 dkg
Prášek do pečiva	1 kus

6

Snímek č. 7

Snímek č. 8

Snímek č. 9

Snímek č. 10

Snímek č. 11

Snímek č. 12

Pište recept v 1. osobě sg.

Postup:

- 1) oddělit žloutky a bílky
- 2) ušlehat cukr a žloutky
- 3) přidat vodu, olej a mouku s práškem do pečiva
- 4) ušlehat sníh
- 5) smíchat 1+2 a 3
- 6) vymazat a vysypat formu
- 7) péct na 175 stupňů